

Szerkesztőség

Arad, Acsév-palota.

Kiadóhivatal

Eulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ..... 480 Lel.
Fél évre ..... 240 Lel.
Negyed évre ..... 120 Lel.
Havonta ..... 40 Lel.Hirdetések díjazás szerint
Megjelenik naponta reggelEgyes szám ára 2 lej, vasárnap
3 lej. Buorestitban 50 baniva
több.

A magyar sajtó

kepogtat ilyenkor esztendő távozá-
sával a magyar sajtókon. Az újság
és az olvasóközönség közötti szo-
ros kapcsolatot még szorosabbá tete-
lérő van ilyenkor szó, az eszfer-
dövel azelőtt megkötött és most
lejárt szerződés megújítása van
soron.

Mindenkinek érzi, mindenki-
be beledeződött a tudat, hogy a magyar
sajtónak ma itt Erdélyben és a Bá-
nátban hivatása van, súlyosan ko-
moly és fontos hivatása: a ma-
gyarság irányítása, a magyar szí-
vek óhajának és vágyainak tolmá-
csolása. Az erdélyi és bánáti ma-
gyar sajtó ma hatványozottabban
kér részt a magyarság életéből,
mert a trianoni békeszerződés ál-
tal kerémtett új helyzet magasztos
kötelességet rótt a sajtóra. Ma saj-
tot támogatni sokkal több, mint
volt a múltban: ma ez kö-
telesség. A magyar szó, ma-
gyar dal és magyar írás foly-
tonosságában nem szabad be-
állami pillanatnyi megszakításnak
se, ez a folytonosság biztosítja egy-
ben az itt élő magyarság fennma-
radását, jogainak hirdetését, kul-
túrájának fejlesztését, nyelvének
szabadságát. Aki ma akár nemő-
rődömségből, akár más okból nem
támogatja a magyar sajtót, az sa-
ját maga ellen követ el soha hely-
re nem hozható bünt, az utját állja
az írás hódító utjának, a gondolat
terjedésének, az ellensége fajának,
nemzetének.

A magas nivón álló fejlett er-
délyi és bánáti újságírás — min-
den öndicséret nélkül — megérde-
mel minden támogatást. Az utőz-
államok közül itt van a legerősebb
magyar sajtó, a lapok hatalmas
áldozatokat hoznak, hogy olvasó-
közönségüket naponta tájékoztas-
sák a legfrisebb eseményekről, ki-
válóan képzett hírlapírók írják az
újságokat és adminisztráció már
valósággal művészetté vált abban
a törekvésben, hogy az olvasó mi-
nél korábban kapja kézhez minden
nap meg szokott újságját. Hogy
azonban az erdélyi és bánáti ma-
gyar sajtó tovább is folytathassa
kiváló munkáját és nagy misszió-
ját, még intenzívebbé kell válni a
közönség és a sajtó közötti kapoc-
soknak. Minél többen olvassák a ma-
gyar írást, annál szilárdabb lesz

magyarságunk acélkemény alapja,
amél erősebb, fegyelmesebb és
önirányítottabb lesz a magyar tábor.

Nagy magyar beszéd a Kamarában

(A türelmetlenség ismét heves összeszólalkozásokat provokált. — Poló-
mia az iskolaügyben. — Sándor József érdekes felszólalása.)Bucurestiből jelentik: A Kama-
ra tegnapi ülésénSándor József magyar kép-
viselő is felszólalt, akinek
beszéde alatt ismét heves
összeszólalkozások hangzo-
tak el.

Sándor József beszéde elején a
bucuresti református iskolák hely-
zetét tette szóvá. Kijelentette, hogy
Bucurestiben igen sok református
gyermek áll iskola nélkül, csak
azért, mert a háború alatt a refor-
mátus iskola épült fel, a lakó-
kások céljaira. A háború befejezé-
se óta több ízben intervenáltak eb-
ben az ügyben a közoktatásügyi
miniszteriumban, de az iskolaépít-
letek még mindég nem szabadul-
tak fel. A magyarság több sérel-
mét sorolta fel ezután, mire Anghel-
lescu közoktatásügyi miniszter
közbeszólt:

— Mondjon konkrét adatokat

Az erdélyi és bánáti magyar sajtó
a magyarság ereje: maga a ma-
gyarság ...

is, ne csak a levegőből beszéljen.

Sándor: Száz esetet is felsorol-
hatok.Cipeanu: Itt csak azért beszél,
hogy a budapesti lapok hasábjain
keresztül számoljanak be szenzá-
ciós beszédéről.Sándor: A tanfelügyelő kísere-
tében végiglátogattuk az iskolákat
és bebizonyítottuk neki adataink
valóságát.

Angheliescu: Mikor volt?

Sándor: Mond valamit, de
a nagy zajban nem hallat-
szik, mert beszédét állandó
közbeszólásokkal zavarják.Angheliescu: Kérem a képviselő-
urakat hagyják társukat beszélni.Sándor: A román felekezeti ís-
kolák a magyar uralom alatt nem
részesültek ilyen bánásmódban. A
magyar kormány iskolákat állított
fel a román egyházak részére.

Angheliescu: Hány iskolát?

Egy hang: Egyetlen iskolát
sem állított fel a magyar kormány
államköltségen.Angheliescu: Mi hatszáz ís-
kolát kreáltunk a kisebbség részére.Sándor: A magyarság soha-
sem kérte, hogy az állam állítson
fel a részére magyar tantervű ál-
lamiskolákat.Egy képviselő közbeszólt: Hat
iskolát állítottunk fel államköltsé-
gen és még van szavuk?Sándor: Ismételtén mond-
ni nem kértük.Angheliescu: És mi mégis felál-
lítottuk.Egy hang: Nagyon helytelenül
tették.Sándor: Nagyon helytelenül
tették, én is azt mondom. Ezek az
iskolák csak arra valók, hogy a
felekezeti iskolákat elnyomják.
Sándor ezután a 100.088 és 100.098
számu rendeletekről beszélt, ame-
lyek a kisebbségeknek sok keserű-
séget váltottak ki. Ezek a rende-
tek létfenntartásukban veszélyezte-
tik a kisebbségi iskolákat.Valaki közbeszólt: Csak a ma-
gyarság nevében beszéljen, ne a
többi kisebbségek nevében is.

Sándor: Beszéltem a szászok

Az utolsó orosz cárné
szerelmes levelei.(A levelek az angol királyné bírto-
sága kerültek.)

Londonból jelentik: Midőn a
boldogtalan II. Miklós cárt felesé-
gével és két gyermekével Carsko-
seléből Szibériába hurcolták a szov-
jet terroristái, a cár sem ékszer-
t, sem más drágaságot nem vitt ma-
gával, mindössze csak egy köteg
levelet, melyet a cári család ki-
végzése után a cár hagyatékában
megtaláltak. Oroszországból a le-
velek Berlinbe kerültek, ahol egy
szovjetügynök néhány könyvkeres-
kedőnél és ritkaságyűjtőnél ered-
ménytelenül házalt velük, míg
végre egy londoni könyvkereske-
dő megvásárolta a levelesomót és
most — mint a „Daily News”
jelenti — az angol királyné vásá-
rolta meg a sokat ide-oda vándor-
olt levélköteget.

A sokat szenvedett cárnének ez
az ötven levele mély bepillantást
enged a boldogtalan asszony lelki
világába és mivel majdnem mind
a háború idejéből származnak, az
orosz tragédiának és a cári család
rettenetes végzetének egyik leg-
meghatóbb dokumentumát adják.
A cárné lelki arcképét már igen

sokan rajzolták, különösen a cári
hűséges francia udvari nyelvmes-
terének följegyzései világitanak
bele mélyen a cárné asszonyi lé-
nyébe, de ezek a levelek a titok-
zatos lelkű asszonyt egész új vilá-
gításba helyezik. A cárné rajon-
zó hűve volt a miszticizmusnak.
Az egykori római katolikus hes-
seni nagyhercegnő testtel és lélek-
kel függött az orosz egyháznak,
melynek templomi misztériumai
valóságos exaltációval töltötték el.
Mindenki tudja, hogy a cárné tel-
jesen hatalmában állott Rasputin-
nak, ennek a hipnotikus erejű, sö-
tétlelkű szerzetesnek, aki a cárné
vallásos érzését valósággal a val-
lási tébolyig fokozta. Ezt a cárné
levelei is megerősítik. Az ötven
levél közül alig akad egy, mely-
ben a cárné ne könyörögne férjé-
nek, hogy úgy katonai, mint dip-
lomáciai ügyekben csak Raspu-
tinra hallgasson, kit Isten küldött
Oroszország megmentésére.

1915-ben történt, hogy egy
szabadelvű orosz újság leleplezése-
ket közölt azokról az orgiákról és
kicsapongásokról, melyeknek Ras-
putin hódolt. Ezek a leleplezések
egész Oroszországban a legnagyobb
förláborodást keltették, mert min-
denki tudta, hogy a híresztelések
igazak és hogy ez az ember az,

aki tulajdonképpen a hatalmat
kezében tartja Oroszországban.
Csak a cárné tartotta ezeket a
leleplezéseket hazugságoknak és
rágalmaknak és férjét könyörögve
kérte, hogy intézkedjék az illető
újság végleges betiltása és összes
szerkesztőinek megbüntetésére iránt.

A Rasputinról szóló leveleknél
azonban még sokkal érdekesebbek
azok a levelek, melyekből a cárné-
nak férje iránt érzett szerelme
derül ki. II. Miklós cárt a cárné
valósággal imádta és ez az imádat
ugyanolyan fanatikus volt, mint
Rasputin iránt érzett rajongása.
A levelek, melyeket férjéhez inté-
zett, szinte ótestamentumi egy-
szerűségű stílusban íródtak, az
ember azt hinné, hogy egy fiatal
leány levelei titkos szerelmeséhez.
A leggyakoribb megszólítások:
„Egyetlen kincsem” és „Napsuga-
ram”. 1916. januárjában többek
között ezt írja a cárné férjének:
„En legkedvesebbem, kérlek,
hogy égess el leveleimet, mert
fatális véletlenségből esetleg ide-
gen kezébe kerülhetnének”. A cár
nem teljesítette ezt a kérést és
így a levelek ma az angol királyi
ház levéltárában nyugsznak. A
legérdekesebbeket, melyeknek tör-
ténelmi értékük is van, egy angol
kiadó cég most rendezte sajtó alá.

Képviseletével, és is hasonló aggodalmakkal vannak elfeleve iskolák miatt. Azt kívánja a kormánytól, hogy több tantárgyat román nyelven tanítsunk, de nincs elegendő románul tudó tanzenemélyzetünk.

Anghelescu: Adnak mi önkormányzatokat.

Sándor: Hiszen önkormányzatok sincs.

Anghelescu: De van.

Sándor: De mi fizetjük őket.

Anghelescu: Természetesen.

Sándor: Nagyon szép. Önmé-

Letartóztatták a megszökött kivándorlási csalót.

(Genál (Hont) Tibor Lagoson elfogták. A nyomozás újabb adatai.)

(Saját tudósítónktól) Az Aradról megszökött kivándorlási szélhámost ma délelőtt Lugoson letartóztatták. Genál (Hont) Tibornak nemcsak Temesváron és Aradon, hanem Lugoson is voltak „üzletei”. Ugylátszik, hogy mielőtt a hamis uton szerzett utlevelével ellágyta volna Romániát, a lugosi ügyfeleit is megakasztta koppasztani. Az aradi államrendőrség körözött távirata azonban keletre időben Lugosra érkezett, ahol elfogták és ma délután már Aradra hozták Genál Tibort. A rendőrség a szélhámos multijából igen érdekes részleteket desített ki. A kommunizmus alatt Budapesten vezetősépet látszott, majd a kommunizmus letörése után Bécsbe menekült, ahol szintén több szélhámoságot követett el és ezért onnan is menekülnie kellett. Budapesten meg nősült, egy előkelő bank főpénztárnokának leányát vette el. Feleségével jött Temesvárra és először újságírással foglalkozott. Mint egyszerű rikkancs árulta a lapokat. Később pénzt szerzett és Atlas cím alatt ügynökségi irodát nyitott. Főfoglalkozása utlevelek kifizérése volt és ezzel is több embert károsított meg. Nagyszerű fellépésével sikerült megnyerni az Embiricos hajóstársaság vezetői-

Karácsonyi számunk illusztrált lesz!

Különös szinpadibotrány

(Ida Roland szívizületési zavarai — egy kleserék zeneszám miatt.)

(A Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Furcsa botrány van a bécsi színházi világban. Ida Roland jelenleg a Renaissance-Bühnenben, Róbert Jenő egyik bécsi színházában vendégszerepel Kalleneckernek, a tavaly fiatalon elhunyt bécsi írónak A nővér című drámájában. Kallenecker színműve igen kényes témát tárgyal: a beteges hajlamú nő szerepét. A főszerep eljátszására Róbert Jenő Ida Rolandot nyerte meg. Ida Roland, aki legközelebb a Busgtheaterben Molnár Ferenc Vörös malomjának Mímáját fogja kreálni, részt vett a darab vendégszerepében is.

A merész témájú darabot a színház falak mögött zene kíséri. A zenekar Mahler II. és VIII. szimfóniáiból játszik egyes részleteket. Ida Roland azonban a bemutatás előtt közölte Róbert igazgatóval, hogy Mahler zenéjén kívül a zenekar-

aki orvos, tudnia kellene, hogy nem lehet a kisebb gyermekeket annyi nyelv tanulásával megterhelni. Orvosi statisztikával tudom bebizonyítani, hogy a gyermekek emiatt idegessé válnak.

Bianu nyomatékos hangon, irónikusan megjegyzi: Adjanak a gyermekeknek morfiámot, hogy ne legyenek neuraszténiasok.

Sándor beszéde végén apellál a közoktatásiügyi miniszter igazságérzetére és biztosra veszi, hogy akik tárgyilagosság, igazat adnak a kisebbségnek.

nek bizalmát és a hajóstársaság megbizta a temesvári fiók vezetésével. Itt tágabb tere nyílt üzérkedéseinek folytatására. Bejárta Arad, Temes és Lugos környékét és kivándorlásra csábította az ottani lakosokat. Nagy összegű előlegeket vett fel tőlük, amelyekkel vállalatának nem számolt el. Genál Tibor kihallgatását ma este kezdte meg Dragiciu Aurél rendőrkapitány.

Popper Ervint, a szélhámos bűntársát ma Bucurestibe szállították, mert az ottani rendőrség távirati jelentése szerint nagyobb szabású szélhámoságokat követett el. Eddig még nem sikerült megállapítani, hogy milyen összegekkel károsították meg a szélhámosok ügyfeleiket, mert még mindenkitől nem érkeztek be a feljelentések. Ma délelőtt előállították Heksz Tivadart, az aradi iroda vezetőjét, aki szintén nagyobb pénzösszegek kezelésével volt megbízva és nem tudott elszámolni. Heksz azzal védekezik, hogy minden beérkezett pénzüsszeggel Genál Tibornak, mint a temesvári központ vezetőjének számolt el. Átkísérték az ügyvédség fogházába. A rendőrség tovább folytatja a nyomozást a szélhámosok bűnlajstromának kiderítésére.

nak egy fiatal hamburgi komponista, Scheffler kompozícióját is el kell játszani. Róbert teljesítette Roland asszony kérését és az első előadásokon a zenekar a Mahler szimfóniák egyes részletein kívül Scheffler kompozícióját is eljátszotta. A fiatal hamburgi zeneszerző ezért esténként 100.000 korona honoráriumot kapott.

Róbert helyettese, Basch ügyvezető igazgató azonban felesleges pénzpocsékolásnak tartotta Scheffler esténként 100.000 koronás honoráriumát és Roland asszony tudta nélkül a minap kihagyatta Scheffler kompozícióját és helyettese a Róbert színházak zongoristájával íratott egy zeneszámot. Roland asszony egyik főjele nete alatt vette észre, hogy a zenekar Scheffler zenéje helyett más kompozíciót játszik. Ezen anynyira felindult, hogy csak a legnagyobb megerőltetéssel tudta szerepét végigjátszani. Jelenése után azonban kirohant a színházak mögé és apó darabokra tépte a Scheffler féle kompozícióját helyettesítő muzsika kottáit. Természetesen ez nem ment végbe izga-

tott szövegtől. Roland asszony Basch igazgatónál olyan nagy exponálta magát a fiatal hamburgi kompozícióért, hogy szívizületési idegromot kapott. A szívizületési zavarok miatt két estén át nem tudott fellépni, csak mikor Róbert Jenő végre megnyugtatta, hogy Scheffler muzsikáját visszahelyezi régi jogába, nyugodott meg annyira, hogy megígérte további részvételét az előadásokon. Ida Roland különös botránya színházi körökben értelmetlenül feltűnt.

Kifizetik a nyugdíjakat.

(Az utódállamok delegátusai Bécsben megegyeztek a nyugdíjasok ügyében.)

(A Közlöny bécsi szerkesztőségétől) A Közlöny bécsi szerkesztősége jelentette néhány hét előtt, hogy az összes utódállamok delegátusai konferenciára ültek össze Bécsben a volt osztrák és magyar nyugalmazott állami tisztviselő és katonatisztek nyugdíjainak kifizetése ügyében. A konferencia időtartama egészen mostanáig húzódott el, mivel a delegátusok több ízben kénytelenek voltak kormányaiktól instrukciókat kérni. Mostan azonban — miként a Közlöny bécsi szerkesztősége értesül — a tárgyalások teljes eredménnyel jártak Románia, Ausztria, Magyarország, Csehszlovákia, Lengyelország, Jugoszlávia és Olaszország képviselői minden pontban megegyeztek a nyugdíjak ügyében, úgy, hogy a kisantant államai a békeszerződések értelmében legközelebb megkezdik a volt osztrák és magyar nyugdíjasok illetékeinek folyósítását.

Egy sikkasztás epilógusa.

(A sikkasztó helyett az ellenőrző közegeket büntetik.)

(Saját tudósítónktól.) Óriási feltűnést keltett annak idején, hogy dr. Hollósi János a temesvári árvaszék egyik ülnöke nagy összegek elsikkasztása után Argentínába szökött. A város is megkárosodott a többrendbeli sikkasztásokból kifolyólag több mint 140.000 lejjel. Miután a vizsgálat azt állapította meg, hogy Hollósi azért sikkasztott több ízben, mert lanyha volt a hivatali ellenőrzés a közigazgatási bizottság fejelemi bizottsága egy határozott, hogy dr. Györbiró Jenő árvaszéki elnök, Pascu és Kosztics az árvaszék tisztviselői vonhatók felelőségre. A fejelemi bizottság ma tárgyalta az ügyet dr. Costa Gyula prefektus elnöke alatt. A bizottság tárgyalásán dr. Berger Árpád városi főügyész helyettese képviselte a vádat és azt javasolta, hogy Györbiró elnököt és Kosztics tisztviselőt mozdítsák el állásukból és egyben ítéljék őket kárterítésre, míg Pascut csak pénzbírságra való ítéltre javasolta. A bizottság végül is úgy határozott, hogy tekintettel az ügy bonyolult voltára, december huszonkilencedikén fog ítéletet hozni. Az ítélet eké egész Temesvár közönsége nagy érdeklődéssel tekint, mert Györbiró köztisztviselő, aki évek óta kifogástalanul vezette az árvaszék ügyeit

Két község harca.

(Halálos összetűzés a határkiigazítások miatt.)

(Saját tudósítónktól.) Temesvárra érkezett jelentés szerint, a nemzetközi határmegállapító bizottság a napokban Csorda község határában működött és elhelyezte az új határjelző cölöpöket. A jugoszláv határon fekvő Méli község lakossága is jelen volt, s az ott tartózkodó csordai paraszttal heves szövegtől fejlődött ki a fölött, hogy az egyik község egy része Jugoszláviához a másik község pedig Romániához kerül. A szövegtől verekedés, majd valószínűs harc fejlődött, amelynek folyamán két csordai gazdát agyonlőttek.

Levél a Jézuskához.

(„Küldjön nekem pólyababát.”)

(Saját tudósítónktól.) A bájos sággal határos az a gyermeki naivitás, amellyel a karácsonyt legjobban váró: a gyermekek hisznek Jézuska ajándékosztogatásában. Karácsony közeledtével, amikor szóba kerül, hogy a gyermekszobák lakói közül ki mit szeretne, bizonyosan sokszor hallják a gyerekek a szülők kijelentését, hogy: „Majd megírom a Jézuskának!” Ahogyan a gyermeki lélek ezt elképzeli, le kell írni, megírni a levelet és a földi posta majd továbbítja a kéréseket az égbe. Az idén is, mint más esztendőben sok kezdetleges írás a Mikulás bácsinak, Jézuskának és a Krisztkindlinek címzett levelet találtak a levél szekrényekben.

Az egyiken volt egy 5 lejes bélyeg, a másikon csak segélybélyeg és a harmadikon, mint a legtöbb ilyen levélen nem volt bélyeg. A jelen esetben az a legérdekesebb, hogy a leveleket kezelő postatiszt annyira komolyan vett egy ilyen levelet, hogy mert nem volt rajta bélyeg portóbélyeget ragasztott rá 2 lej és husz bani értékben. A levelet annak rendje és módja szerint több más levéllel együtt kiadták egy levélhordónak, hogy kézbesítse és egyben inkasztálja be a 2 lej 20 banit. A levelet a postás a szerkesztőségbe hozta, miután a fél várost már bejárta és mi voltunk az elsők, akik hajlandók voltunk, bár a címzett nem vagyunk azonosak, a portót megfizetni. A levelet különben Moderaton (Magyarádon) adták fel és így hangzik: „Krisztkindlinek Arad Krisztkindli kérem küldjön nekem egy pólyababát és játékot, mert jóleszek hamaga jönni egy szép karácsonyát és kérik nekem és a nagy nak.” Aláírás nincsen, de a borítékban egy helyen még ez áll: „házszám 1952.”

Karácsonyi számunk

nagy eseménye lesz a magyar újságlírásnak. Negyven oldalon át érdekesítő közlemények váltják fel benne egymást és hetekre való olvasmányt ad a nagyközönségnek. A negyven oldalas lapot komoly és mulattató művészi képek, rajzok, karikatúrák tarkítják.

Karácsonyi számunk a legtökéletesebb lesz, amit ma zsurnalisztika nyújthat. Házában az újonnan kialakult, háború utáni társadalmi élet jelentős mozzanatai, ferdeségei és kinövésai, színesnél-színesebb riportok váltakoznak a magas színvonalú irodalmi és gazdasági olvasnivalókkal. A legszebb karácsonyi meglepetés lesz ez az újság, amivel csak lap kedveskedhet hatalmas olvasó táborának.

A **Közöny** karácsonyi száma, amely vaskos kötetet tesz ki, példányonként mindössze 8 leibe kerül.

Londonba szökött a sikkes bécsi bankár

(Nyomában vannak Pogány József sógorának.)

Bécsből táviratozzák: A rendőrség ma biztos nyomra alélt a sikkes bécsi bankár ügyében. Hajdu Sándor, Pogány József sógora, aki üzletfeleit két milliárd koronával károsította meg, nem Bucaresti felé szökött, hanem Londonba menekült. A vasúti podgyászieladó pénztár egy tisztviselője jelentkezett ma a rendőrségen és elmondta, hogy a leírás után ráismer a szökevény bankár két hatalmas monogrammos bőröndjére, amelyeket Hajdu egyenesen Londonba akart feladni, s mikor a vasúti pénztárnál figyelmeztették, hogy közvetlenül nem vesznek fel arról a pályaudvarról podgyászt Londonig, az asz szony megjegyezte, hogy férjének Bidentbachban van dolga és azért kénytelenek ezt az utirányt választani. Más nyoma is van a rendőrségen arra, hogy Hajdu Anglia felé menekült és értesítette az angol rendőrfőnökségeket.

Perlik a vasutat.

(Érdekes fuvardíjvisszatérítési kereslet.)

(Saját tudósítónktól.) Érdekes történet indított Hollander Miksa temesvári fakereskedő a CFR. ellen. November 15-én tarifaemlést léptetett életbe a CFR. és a tarifaemlést csak ugyanezen a napon tette közzhírré. A CFR. üzleti szabályzaiban azonban van egy pont, amelynek értelmében a tarifaemléseket legalább azok éléthelelépése előtt hat héttel kell publikálni és mindaddig jogosnak nem ismerték el Hollander. Tekintettel azonban arra, hogy november tizenötödike óta a vasút állandóan a felemelt tarifát adta, most Hollander kérését adta, hogy a CFR. ellen, amelyben követeli a régi tarifa és az új közötti különbséget visszatérítését. A per kimenetelére él Temesváron nagy érdeklődéssel vannak, annál is inkább, mert sokan vannak, akik hasonlóan érdeklődnek a CFR. ellen.

Mindenfelé egyezkednek az oroszok.

(Eredménytelen tárgyalások. — Törökország ultimátumot küldött és fegyverkezik. — Amerikával és Olaszországgal nincs kilátás megegyésre. a francia tárgyalások reménytel kecsagtetnek.)

A szovjet harca az elismertetésért.

Londonból táviratozzák: Washington és Moszkva között élénk diplomáciai hadakozás folyik Szovjetország elismeréséért.

Moszkva az utóbbi időben élénk diplomáciai tevékenységet fejtett ki és egyidejűleg tárgyalt Angliával, Franciaországgal, Romániával és Jugoszláviával. A tárgyalások betetőzése Csicserin ajánlata volt, amelyben felszólítja Amerikát, hogy hocsátkozzék vele érintkezésbe. Hughes amerikai államtitkár válaszejegyzékében adathalmazokat sorakoztatott fel, amelyben bizonyítja, hogy az oroszok földalatti propagandát folytatnak az Unióban. Az amerikai orosz követség hamisnak mondja a Hughes által felmutatott okmányokat de bizonyos, hogy az amerikai külügyi államtitkár ellenmozdulata legalább egy évre kitolja a szovjet-kormány elismerését. A mostani kormány elismerésétől nemcsak Amerikában, de másutt is huzódznak és megszakadtak a tárgyalások Oroszországgal is, mert az olasz rendőrségnek összehordulása miatt az orosz kereskedelmi köldötséggel, amikor kommunista propaganda szállat futatta. Még súlyosabb gondjai vannak Oroszországnak déli és délkeleti szomszédaival a Kaukázusban, ahol a törökök ár szerint fegyverkezik Oroszország ellen. Moszkvába állítólag török ultimátum érkezett, amely hangoztatja, hogy ha az oroszok nem hagynak

fel azonnal a törökök közti propagandájukkal, úgy Törökország megszakítja az összeköttetést Szovjetországgal. Anglia viszont Kabulban tiltakozott erőteljesen az ellen, hogy az oroszok Afganisztánon keresztül üznenek propagandát Indiában.

Párisból táviratozzák: A Temps legutóbbi száma vezércikket ír, amelyben hangsúlyozza, hogy Afganisztán Angliával támadt nehézségeivel kapcsolatban Oroszország és Franciaország érdekel azonosak. Nemcsak ebben a kérdésben hanem a legtöbb világpolitikai kérdésben. Szovjetországnak megegyezést kell keresnie a franciákkal. A megegyezés feltételül Franciaországnak követelni kell annak a kárnak a megtérítését, amely a franciák Oroszországban szenvedtek. A franciák a hadlódóságoktól eltekintenek, de csak az az előfeltétel, ha az orosz kormány támogatja a franciákat minden olyan fázisuknál, amely a szövetségi adósságok elengedésére, vagy a moratóriumra irányul. A franciák az Oroszországgal való együttműködést csak úgy képzelik el, ha Oroszország biztosítékot nyújt, hogy nem intéz semmiféle támadást Lengyelország, Románia és Törökország ellen, ezek kivül Oroszország lemondana a franciaországi kommunista propagandáról, aminek fejében Franciaország is lemondana minden oroszországi ellenforradalmi propagandáról.

Karácsonyi számunk 40 oldalas lesz!

Aki télen fürdik a Marosban.

Szokatlán látvány az aradi Marosparton. Az egészséges az apostol.

(Saját tudósítónktól.) Csutina Sándor csak egyszer cipésze mester Aradon, de egészség mellett egyben az egészség új apostola is. Hogy ez az apostolkodás miben merül ki, arra vonatkozólag meginvitálta a szerkesztőséget a Marospartra, ahol személtető előadást akart tartani arról, hogy miképpen lehet elkerülni a náthát, tüdőgyulladást, köhögést és egyéb téli kellemetlenségeket. Az apostolkodás szombat délben pontosan tizenkét órakor kezdődött és a következőképpen folyt le.

Csutina mester, a cipész és apostol a köréje gyűlt pár emberrel levonult a Neptun fürdőbe, ott visszavonult egy kabinba és párpere felve csupán egy fekete trikóval fedve el testét, kilépett a fürdő porondjára. A hó közepén kezdett esni, a szél is hegyet fújt, a nézők dideregettek, hiszen azonban nem zavart az apostol. Szépen, természetesen a vízbe lépett, majd egy kis idő múlva a vízbe fejezt egy újabb. Amikor már

felzárta a kabin, mosolygva nézett, másrészt a gyűlést a hideg megdermeszté, a csodálkozástól megdermeszté, a csodálkozástól és szép lassan leusztott vagy kétszáz méter, azután szépen kijött a vízből és csurogvízesen megállt a nézők előtt, majd elkezdett nyilatkozni.

Már évek óta télen-nyáron látatlan szobában alszom és napon ta háromszor december óta azonban csak egyszer meglátom a Marosban. Azelőtt Mikalának szoktam ezt a kis uszó gyakorlatot végezni, ahol az emberek megálltak és keresztet vetettek, bizonyára ördögnek néztek, mert ilyen hidegben a vízbe merészkedem. Most itt a Neptun előtt fürdök naponta. Egy fél óra és már előre örülök a februári nagy hidegnek, mert akkor lesz csak igazán élvezet a fürdés.

Nem fél attól mester, hogy esetleg meghal? — Nem voltam én még kérem soha beteg és aki az én módszerem

remet-követi, az örök életén át egészséges lesz. A nyáron hajnalban kelek és a parkban Kneip kúrát veszek, egynehányszor a rendőr be is ment, mert véleményem szerint letapostam a füvet. Szoktam havat is taposni. Most a napokban megint be akart vinni egy rendőr, mert a hidegben fürdök és csak nagy nehezen sikerült neki megmagyaráznom, hogy én csak a jég-hideg vízben érzem jól magam.

Már egy fél órája beszél Csutina Sándor a lialgatóságnak és még mindig nem jut eszébe felöltözödni, vagy megtörölközni. Sőt kijelenti, hogy még a rajta levő fürdőruhát is szeretné levetni, hogy semmi se fedje testét, akkor érezné magát csak igazán kellemesen.

Csutina Sándor, a cipész és apostol leveket akar toborozni, mennél többet, annál jobb. Szeretné, ha a Strand télen is olyan látogatott lenne, mint nyáron, mert csak ilyen módon lesz ismét egész téleken az enervált idegzetű és betegesben szabadulni náthájától, köhögésétől vagy tüdőgyulladásától, csak úgymint ilyen szép kellemes időben a Marosban, nincsen ennél jobb orvosság. Legalább is Csutina Sándor apostol szerint.

Mulatságok

Az aradi Vörös Kereszt teadélutánja. Szombaton délután tartotta az aradi Vörös Kereszt jótevékenység egyesület második nagysikerű teadélutánját a Központi szálloda nagytermében. A természet zsufolásig megtöltötte Arad város előkelő közönsége és kellemes hangulatban táncolt a késő esti órákig. A jelen volt uriaszonyok és urileányok közül a következők neveit sikerült feljegyeznünk: Georgescu Jánosné, dr. Robu Jánosné, dr. German Ioané, Babescu Viktoráné, Manu tábornokné, dr. Botis, Tivadarné, báró Neuman Alfrédné, dr. Vörös Jánosné, Georgescu ezredesné, Georgescu kapitányné, Miculescu, Constantinné, Mihailleanu, Mocutané, dr. Moldovan Jánosné, Fag Balieanné, dr. Lázár Cornélné, Morariu Sándorné, Stefan Sabin, Seculin Trajáné, Teodorescu Constantinné, dr. Coelina Ionóné, dr. Mielost Emilné, dr. Popp Aurélné, dr. Jacsó Lászlárné, dr. Memete Demeterné, Popovicu Sándorné, Cornes Goni, Ana és Elvira, László Károlyné, Birjanu Baby, Morariu Sándorné, Rusu Antonia és még sokan mások.

Az AMTE műsoros szünetes teri táncestje a városi liget díszes termében.

Szervezők és Fehér Keresztben az AMTE rendezésében. A rendezőség ezúton kéri fel a tagjait, hogy akik eddig nem kaptak volna még meghívókat és arra igényt tartanak, sziveskedjenek a meghívóra való igényüket Bauer Gyula úrnak bejelenteni.

Meteor-bál február 9-én. Atlétá-bál január 12-én az AAC. 25. éves jubileuma alkalmából.

Aradi szobaleányból — operaénekesnő.

(Csökött tehetségű kis sváb lány érdekes pályafutása.)

(Szabó tanárnőnköl.) Ot esz-tendővel ezéltt egy híedt szemü-lalusi leányka jött Aradra Ujszent-anaról. Ez a falusi leányka most itt ül előttem elegáns ruhában. fi-nom hosszukás kezelt az asztalra téve beszél terveiről, jövőjéről és szegyenkező párnással a múltjáról. Pfeifer Erzsébetnek hívják és operaénekesnő lesz. Ezt nem csak ő mondja hanem azok is, akik is-merik és hallották gyönyörűen csengő kontra alt hangját. Pfeifer Erzsébet nem szívesen beszél múlt járól, pedig büszke lehet rá. Mint, ahogy büszke Edison arra, hogy valamikor újsgokat árult és Dickens sem tagadja senki előtt, hogy gyermek korában cipótisztítással foglalkozott. És még sokan vannak, akik büszkék arra, hogy saját erejükből a szegény sorsból kiemelkedtek. Mert Pfeifer Erzsébet amikor fiatal cipőben Aradra jött, hogy kenyerét megkeresse kénytelen volt háziartási alkalmá-zottak beállani egy előkelő orvos családjához.

De a kis szobaleány kikötötte, hogy neki háromszor hetenkint ki-menő kell. Mire is kellett az a ki-menő? Elment Szalay Arankához a kiváló aradi énekepedagogushoz és bejelentette, hogy énekesnő akar lenni. A tanár csodálkozva hall-gatta a gyermek merész kijelenté-sét és elénekelte vele egy dalt, Amikor befejezte így szót:

— Csak járjál szorgalmasan az órákra, híres énekesnő leszel.

És a szobaleány énekelni, zong-rázni tanult. Egyszer a gazdája családjával nem volt odahaza és Erzsike belopozott a szalonba le-ült a zongora mellé és énekel. A hazaérkező család meglepetve hallotta a szalonból kicsengő szép hangokat, amelyekkel zongora kí-sért. A csodálkozásuk fokozódott, amikor meglátták, hogy a szoba-leányuk ül a zongora mellett.

Ettől a naptól családtagnak tek-ntették. Most már nem kellett ne-kéz háziartási munkálatokat vé-gezni. Minden idejét a tanulásnak szentelhette. Csodálatraméltó az az ambíció és energia, amely ezt a ritka tehetséggel megáldott éne-kesnőt már gyermekkorra óta fűti.

— Odahaza Ujszentannán — mondotta — a templom kórusban énekeltem tíz éves koromban. Han-gom mindig mely volt és nagyon tetszett mindenkinek. A zenét imád-tam már gyermekkoromban is. Szüleim szegények voltak de én elhatároztam, hogy minden ál-mályt elhárítok magam elől, hogy vágyam teljesülhessen. Énekesnő akartam lenni. Elhatároztam, hogy Aradra jövök.

Elbeszéli, hogy sokat olvasott Olaszországról, a művészetek ha-zájáról. Akkor átkelődött meg ben-ne a terv, hogy Olaszországba

megy tanulni. És amit Pfeifer Er-zsébet elhatároz az végre is haj-tja. Január elsején utazik és egy évet tölt Milanoban, ahol a Scala színház zeneigazgatójának tanítványa lesz. A bucarestli Operaház karmestérének ajánlólevelével indul utnak és két előkelő craiovai mű-vészetkedvelő család fedezi min-den kiadását.

— Olaszországból Párisba me-ryek — folytatta határozott han-gon. Egy évet töltök ott és mint kész énekesnő jövök Aradra. A Lakméban, Mignonban és Carmen ben fogok játszani, de Aradon a Három a Kislány Médi szerepét játszom el. Ez volt az első szinda-rab amit láttam életemben először Aradon és annyira megtetszett, hogy feltétlenül eljátszom.

Szalay Aranka, a tanárnője el-ragadtatással nyilatkozik tehetsé-ges tanítványáról.

— Egészen biztosan hiszem, hogy Pfeifer Erzsébet minden ter-ve sikerül. Mert nem csak csodála-tos hangnnyal, hanem törhetet-len energiával is rendelkezik.

Kérésünkre tanárnőjének zong-ora kísérete mellett elénekelte a Sámson és Delila című opera kon-tra alt partijának egy részletét. Mint a kedélytelenül énekelő or-go-na, úgy hangzott fel gyönyörű hangja. A jelenlévők áhítattal hall-gatták a ritka tehetséggel megá-ldott énekesnőt és mindenki meg-volt győződve, hogy az egykori szobaleányt, mint világhírű éne-kesnőt fogja viszontlátni.

(p. g.)

Irodalom, művészet
Carmen.

(Máthé Rózi és R. Hegedüs Béby vendégfellepte Aradon.)

A tegnap esti zsúfolt ház való-sággal ünnepi jellegű volt a Car-men előadásnak. Máthé Rózi, ez az európai viszonylatokban is nagy énekesnő, akinek művészileg krisztályosodott Carmen alakítása őt az újabb idők legkiválóbb Carmen-jeinek sorába emelte, fellépett az aradi színházban. Máthé Rózi mű-vészetéről ma már nem kell írni: Bu-dapest, Bécs, Berlin és a nagy né-met művészi centrumok elismeréssel adóztak a mindjobban fölébe ívelő énekesnőnek. Aradon már láttuk tőle ezt a szerepet és most is csak azt ál-lapíthatjuk meg, amit ezéltt három évvel: finoman kulturált, nemes-csengésű alt hangja, érdekesen me-rész egyéni játéka, fejlett muzikali-tása és hódító megjelenése kiforrott kész művészirővé avatták. Ezúttal né-metül énekelte a szöveget és tiszta német kiejtése mindenkit meglepett. Meleg és bensőségteles sikere volt, az előkelő közönség sokat és őszin-tén tapsolt az aradi származású nagy énekesnőnek. Hatalmas és meg-érdemelt sikerhez jutott R. Hegedüs Béby aradi uriaszony, aki Micalca-nához szopránpartiját énekelte. Ez a fiatal és rendkívül és tehetséges nő rövid idő alatt hatalmasat fejlődött

Karácsonyi számunk érdekfeszítő lesz!

és úgy alakítóképeség, mint ének-tudás tekintetében a hivatalos éne-kesnőkkel is felveheti a versenyt. Az első felvonás nagy duettje után ele-mentáris erővel hangzott fel a taps és a harmadik felvonás hatalmas ariáját is melegséggel és bámulatos precizitással interpretálta. Hisszük, hogy ez az ambíciózus fiatal énekes-nő rövid idő múlva a nagyok közé emelkedik. Róna Escamillója és Ker-tész Don Joséja a szokott és már méltatott jók voltak. Fáskesti Maca és Botos Blanka a két csempész-leány énekműveivel nagyon nehezen tudott megbirkózni. A kórus és ze-nekar fejelemzetlensége és össz-hangnélküli együttműködése ünne-pontás számba ment. Mindkét vendég-szereplő művésznőt a közönség sokszor hívta a függöny elé. (k. s.)

Tango királynő.

(Operette bemutató a temesvári színházban.)

Lehár Ferenc legszebb muzsi-káját a „Működő Istenek” című sző-vegkönyvhöz írta. Sajnos, a libret-to teljesen csődött mondott s az operette dacára a pompás. Inven-ciózus, mesterien hangszerelt ze-ne dacára — megbukott. Ekékor új szővegkönyvet íratott Lehár, de a „Diadalmas Asszony” megint csak hamarosan lekerült a színpadról. Végre a harmadik libretto, a teg-nap bemutatott „Tango királynő” meglette a hatását és Lehár évek-vel ezelőtt komponált zenéje zajos sikert aratott.

A darab meséje azonban most sem hoz új szerűt. A grófnő, Len-gyel Irén) aki áruházban hódítja meg a férjét (Venusz Árpád) már számtalanszor sirt, nevetett és tán-colt a színpadon. A staffázs is a régi, jól bevált, de a darab beállí-tása jó és a zene minden száma pompásan érvényesül.

A temesvári bemutató előadás nagy, őszinte sikere Jakabffy De-zső kiváló, színűs rendezésének és a friss, eleven előadásnak is kö-zönhető.

Lengyel Irén ugyan Kissé indisz-ponáltan énekel, de elragadó bája ; nagyszerű színjatszó készsége el-vűvelte a közönséget. Venusz Ár-pád csillogó tenorja kitűnően érve-gyesült, igen jó volt Kassay Ká-bly és Bodor Jenő is. megállta a helyét. Décsy Kissé szűke volt, zenben táncait, amelyet a tempe-ameniusos Somogyi Rózsival táncolt sokszor újáztatta a publi-kum. Somogyi Rózsimaik különben-iskjó estéje volt. Festői alakja, ele-ve játéka nagyon tetszett. Zene-kar és kórus jól tartotta magát.

(—d.)

A temesvári színház heti mű-sza. Vasárnap délután 3 órákor: Szalamith. Délután 6 órákor: Cy-ran de Bergerac. Este 9 órákor: Ci-gáy. Hétfőn délután 3 órákor: Meledélitám gyermekelőadás.

Az aradi színház műsora. Vasárnap délután: Toto. Este: Ju-shai, opereta. (Bérletszünet.) Hétfő: d. u.: Hüvelyk Matyi. Ünnepi gyer-mekelőadás. Kedden: d. u. 3 órákor: foria elégiteni.

Bajadér. D. u. 6 órákor: Trónörö-kös. Este 9 órákor: Három a tánc. (Bérletszünet.) Szerda d. u. 3 óra-ko: Hamburgi menyasszony. D. u. 6 órákor: Gyimesi vadvirág. Este 9 órákor: Szépasszony kocsi. (Bér-letszünet.) Csütörtökön: Mignon. Máthé Rózi vendégfelleptével. (Bér-letszünet.)

* Aradi színházi hírek. A trón-örökös karácsonyi műsorába illesz-tette a színház s a mayerlingi tragé-diát megrázó erővel feldolgozó drá-mát karácsony első napján délután hat óras kezdettel a premier szerep-osztásában játézták. Ugyancsak ka-rácsony első napján, kedden délután három óras kezdettel az elmúlt sze-zón nagysikerű operettslágere, a Bajadér kerül színpadra és este kilenc-kor a Három a tánc operettet ismét-lik meg Balogh Böskével, Szeghő Lilivel, Tibor Lóival, Huszárral, Győzővel, Mészárossal, Selmezzivel a vezető szerepekben. Karácsony má-sodnapján, szerdán a Hamburgi menyasszonyt, Gyimesi vadvirágot és a Szépasszony kocsiát játézták. — A hétfő délutáni gyermekelőadást lá-zas izgatottsággal várja a gyermek-sereg. A legszebb gyermekmeséből színpadra alkalmazott Hüvelyk Ma-tyi látványos színjátékot Küry Klá-rikával a címszerepben mutatják be s a többi főszerepet a szintársulat elsőrendű tagjai játézták. — Máthé Rózi a Mignonban folytatja nagy-sikerű aradi vendégjátékát csütörtök-ön. Az Aradon rendkívül népszerű operaénekesnő mellett több vendég lesz a csütörtöki Mignon előadásá-nak. Fellép Baranvai Jolán, Erdély egyik legkiválóbb koloratur énekes-nője, azonkívül a nagyhatású operá férfi főszerepeit mint vendégek ének-lik Bing János, Kertész Vilmos és Huszár Károly. A csütörtöki Mig-non előadását is bérletszünetben, felemelt helvérek mellett tartják meg. — Molnár Ferenc szenzációs drá-mája, A vörös malom az aradi színház legközelebbi nagy slágere.

* A Vasárnapi Ujság karácsonyi száma egy irodalmi és művészeti, mint nyomdatechnikai kiállítás szem-pontjából eseménye lesz az erdélyi sajtónak. A 48 oldal terjedelemben, színes borító lappal és rengeteg kép-pel megjelenő ünnepi számban az aktuális események fényképfelvételein kívül érdekes képes riportok szőla-nak a középkori sebész műtétekről, a kolozsvári magyar színház alapí-tásáról, modern lakásról, a sportoló asszonyról, stb., stb. A szövegrész-ben legjobb írónk válogatott írásai sorakoznak föl. A kettős ünnepi szám ára 20 lej és minden hírlapárusító helyen már vasárnap kapható lesz.

* „Genius” címmel Aradon folyó-irat jelent meg. A Genius 64 oldal-on tárja az olvasó elé mindazt a kulturális és irodalmi eseményt, a mely Európa nagy metropolisaiban végbemegy s mindezt a legjobb ma-gyar és idegen írók meglátásában. A Genius színes linoleum-metszetei, fi-nom művészi kltési feltűnést kelte-nek. A lap főszerkesztője Franyó Zoltán, felelős szerkesztője Nagy Dániel s ez a két író különben is ga-rancia arra, hogy a Genius a leg-messzebbmenő várakozásokat is ki-foria elégiteni.

HIREK.

Vörhenyjárvány

Aradmegyében

(Hatvan megbetegedés két köz-
églehen. — Lakászsűfoltság miatt
könnyen terjedhet a ragály.)

(Saját tudósítónktól.) Aradvár
megye orvosi hivatalához jelentés-
sek érkeztek, hogy a megye több
községében járványszerűen lépett
fel gyermekek között a vörheny.
A legveszélyesebb a helyzet So-
hország közelében levő Lunasd kö-
zségben, ahol eddig 27 és a Gurahonc
mellélti Jöszáshelyen, ahol
31 megbetegedés történt. Mind a
két helyen dr. Brădean Athanaz
megyei főorvos bezáratta az isko-
lákat és megtétette a szükséges
egészségügyi intézkedéseket. A
járvány leküzdése azért okoz na-
gyobb nehézségeket, mert a vör-
heny járványa csak hegyek kö-
zött levő községekben ütötte fel a
fejét, amelyekben pedig a legtöbb
családnak csak egy szobája van.
Ilyen körülmények között a beteg
és a család tagjainak elkülönítése
a legnagyobb nehézségekbe ütkö-
zik és a ragályos betegség könny-
ven terjedhet tovább.

— Németnyelvű istentisztelet az
aradi evangélikus templomban. Ka-
rácsony első napján, december
25-én délután 5 órakor Frim Lajos
esperes az aradi evangélikus tem-
plomban németnyelvű istentiszteletet
tart. Az istentisztelet keretében dr.
Axel Landt, az ismert tudós és író:
„Die neuesten Entdeckungen und
die Bibel“ címen szabadelőadást
tart. Az istentisztelet végén az énező
németországi iskolásgyermekek fel-
segélyezésének céljára önkéntes ada-
kozás lesz.

— Argentínai konzulátus Temes-
váron. Értesülésünk szerint, Temes-
váron január tizenötödikével argen-
tinai konzulátust állítanak fel.

— Az aradi új iskolaszék. Arad
város iskolaszéke ma délelőtt tar-
totta alakuló gyűlését dr. Robu Já-
nos főpolgármester elnökölte alatt.
A bizottság tagjai a következők:
Hivatalból: Moldovan József kerü-
leti tanfelügyelő és Halmos József
városi főpenztárosok. A tanfőnökek
nevében Popoviciu Demeter és Lu-
cuta Gyula igazgatók, választott ta-
gok: dr. Bojiók Elek ügyvéd, Knef-
fel Károly kereskedő, Weissenburger
Nándor bankigazgató és Turic Caius
liceumi tanár.

— Beteg katonák elszállításolása
mozgósítás esetén. Ma délután az
aradmegyei prefektúrán tanácskozás
volt Georgescu János prefektus el-
nöklésével és Georgescu ezredes,
aradi hádkiegyesítő parancsnok, dr.
Petri György főtörzsorvos, dr. An-
gel István polgármester, dr. Cucu
Vazul városi és dr. Brădean Athanaz
megyei főorvosok részvételével. A
tanácskozás anvaga volt megállapí-
tani, hogy esetleges mozgósítás ese-
tén melyek Aradon és a megyében
azok a házak, amelyekben sebesült
és beteg katonákat elhelyezni lehet.
A tanácskozás határozataiból kifolyó-
lag egy háromtagú szűkebb bizott-
ság hétfőtől kezdve sorra járja azo-
kat az épületeket, amelyekről szó le-
het és megállapítja, hogy melyik épü-
letben mennyi katonát lehet elhe-
lyezni. A megyében dr. Brădean Atha-
naz megyei főorvos végzi el ezt a
munkát a jövő héten.

— A nagy karácsonyi vásár már
megkezdődött Strasser díjatáruhá-
zaban.

Gyermekgyilkossággal vádolnak egy építészt.

(Névtelen feljelentés. — Elrendelték az exhumálást.)

(Saját tudósítónktól.) Szenzá-
ciós bűnügyi feljelentés érkezett
nehány nappal ezelőtt az aradi ál-
lambiztonsági hivatalba. A névtel-
en feljelentés eloadja, hogy októ-
ber hónap végén egy általánosan
ismert aradi építési vállalkozónak
hirtelen meghalt a tizenéves
Ferenc nevű fia. A kis fiút egész-
séges, vidám gyermeknek ismer-
ték és éppen ezért hirtelen elhalá-
lozása nagy feltűnést keltett. A le-
vél írója egyben kérte a hatóság-
kat, hogy ebben az ügyben indit-
sák meg a nyomozást, rendeljék
el az exhumálást és a boncolást,
mert valószínű, hogy valaki anyagi
érdekből tette fel láb alól a fiút.
A nyomozást a legnagyobb titok-
ban be is vezették és megállapítot-
ták, a gyanus körülmények között
elhunyt gyermek apja vagyonos
ember és nemrég ösült meg má-
sodszor. A meghalt gyermeke első

feleségétől származik. Több tanút
hallgattak ki a szülőknek a gyer-
mekük iránti viselkedésére nézve
és a nyomozás eddigi lefolyásáról
elkészített jegyzőkönyvet áttették
az aradi királyi ügyészségre. Az
ügyészségről exhumálást elrende-
lő indítvánnyal a törvényszék víz-
gálóbirójához kerültek az iratok,
aki azoknak áttanulmányozása
után szükségesnek találta és elren-
delte az exhumálás és a boncolás
megrejtését. A nyomozás eddigi
anyaga, már olyan adatokat tar-
talmaz, amely valószínűvé teszi,
hogy bűntény történt. Mérgezésre
gyanakszanak, amelynek valóság-
gát a boncolás lesz hivatva megál-
lapítani. Az exhumálást hétfőnap fo-
ganatosítja dr. Brădean Athanaz
vármegyei főorvos, a törvényszék
orvosszakértője.

Karácsonyi számunk szenzáció lesz!

— Hull a hó — itt a tél. December
vége mégis meghozta a telet és a
sok esős, szeles napok után végül
mégis kénytelenek vagyunk konsta-
tálni, hogy Tél Őfelsége régi szo-
kása szerint karácsonyra mégis berö-
bögött. Jövetelének ugyan nem na-
gyon örülünk, de ha már itt van, hát
szívesen üdvözöljük. Ha nem ten-
nének ezt, akkor is tudomást kellene
vennünk létezéséről üres fánkamránk
és feltűrt félkabátgallérunk révén.
Ma délután már enyhén kezdett hul-
lani a hó, ami ezuttal nem változott
szárrá és az ucca fehérbe öltözött. A
tél örömeihez: a hógolyózáshoz, el-
csuszáshoz, lábkificamitáshoz és
közlekedést akadályozó hótorlaszok-
hoz és egyéb örömhöz eddig még
nincsen szerencsénk, de az időjósok
véleménye szerint rövidesen meg-
kapjuk ezeket az örömeket is. A tél-
nek legjobban a fakereskedők és a
félkabátolvajok örülnek, mert ez az
idő az ő szezonjuk. Amikor szomo-
ruan regisztráljuk az első komoly
téli napot, rezignáltnan fejezzük ki azt
az óhajításunk, hogy az a bizonyos
első téli nap várható voltna még
egy darabig — úgy vagy egy esz-
tendő!

— Az erdélyi és bánáti kisebbségi
újságírók temesvári csoportja feb-
ruár hó elsején a tiszti és polgári
kaszinó összes termeiben műsoros
estélyi rendez, amely az idej szezon
társadalmi szenzációjának ígérke-
zik. Egy külön rendező-bizottság
már megkezdte az előkészítő munká-
kat s előre megjósolható, hogy az
estélynek rendkívül sikere lesz.

— A hölgyek csakis Rozsnyay-
féle Serail-crémet használjanak.

— Központban vasárnap délután
5 órai tea táncal egybekötve, Jazz-
Band közreműködésével.

— Játékaruk nagy választékban
Hegedüs cégnél, Aradon.

— Nagy vasúti katasztrófa híre.
Nagváránvári vasúti katasztrófa híre
tartja izgalomban Temesvár és Arad
közönségét. A vasúti igazgatóság
részletes jelentés mindéddig nem ér-
kezett. A szűkszáv hivatalos jelen-
tés szerint Turnu-Severin után né-
hány kilométerrel a pálya erősen
megrongálódott. A București felé
menő vonatok Arad-Tövisen, keresz-
tül közlekednek és nem Orsova-
Turnu-Severin felé mint eddig. A
vasúti igazgatóság rendeletet adott ki,
hogy a tegnap délben Temesváron a
bucuresti vonathoz váltott jegyek az
arad-tövisi vonatra érvényesek.
Egyes vezírók szerint egy tenger-
vonat szakadt le a töltésről és ezáltal
rongálódott meg a pálya, míg más
hír szerint egy tehervonat össze-
ütközött egy személyvonattal. A
vasúti katasztrófa méreteiről mind-
eddig bővebb információ nem érke-
zett.

— Béreljen Kerpel könyvtárában.

— A Suchard csokoládé gyár fel-
hívja a fogyasztó közönség figyel-
mét, hogy rossz minőségű, hamisi-
tott csokoládét árúsítanak. A gyár
együttal figyelmezteti a fogyasztó
közönséget, hogy az eredeti gyárt-
mányokon rajta van a „Suchard”
név, amely a gyár termékeinek jól is-
mert minőségét biztosítja.

— Csak „Maharadsa” védjegy-
vel ellátott Indiai teakeveréket kér-
jünk, iz, zamat és szint ad, minősége
elsősorú. Már 1, 2, 3, 4, 5 lejes
csomagolásban kapható, mindenütt
kérje. Főraktár: „Coloniale tápszor-
művek Arad.” (Kizárólag a „Maha-
radsa” védjeggyel ellátott csomagolt
fűszerekért vállalunk felelősséget.)

— Ha ragályos betegség fenye-
get, ügyeljünk a belek szabályos
működésére. Koproz az ideális és
jőző csokoládé hashajtó erre a
legalkalmasabb.

— Házasság. Fellner Böske és
Földes László ma, 23-án d. u. 4
órákor tartják esküvőjüket az aradi
izr. templomban. (Minden külön ér-
tesítés helyett.)

— F. Sugár Teri halálos vesze-
delemben. Fekete Mihály szinigazgató
feleségét, akit legutóbbi aradi ven-
dégyszerplései alkalmával az aradi
közönség is megszeretett, tegnap egy
könnyen végzetessé válható baleset
érte. Mint tanút hallgatták ki Ni-
colau Avram színlodabírónek Te-
mesvár városa elleni pörében s a
tárgyalás után Szabadkai Károly tár-
saságában kocsin távozott a törvény-
szék épületéből. Egy utcakereszte-
zésnél egy kétfogató bérkocsi bele-
hajtott abba a kocsi, amelyben a
művész ült, a kocsi rudja eltörté
az ablakot s csak abban a pillanat-
ban sikerült a lovakat megállítani,
amikor a kocsi már-már Sugár
Teri mellébe-furódott. Szerencsére az
ijedtégben kivül a művészt nem
érte baj.

— Járhatatlan út. (Panaszos levél.)

A Közlöny szerkesztősége ma pa-
naszos levelet kapott, amelynek írja
elpanaszolja, hogy Aradon az Aurel
Vlaicu (Pécskai) uton járhatatlan
több ház előtt a gyalogut. A fiz-
tizenöt centiméter mély gödrökben
botlanak meg az emberek és ez ki-
tűnősen most a fagy heáttával igen
kellően következményekkel jár-
hat. Tavaly télen is többben kifecami-
tották a lábukat a gödrökbe botlás
kockázatában. Amikor a legtöbb uc-
cát javítják, igazán csodálatosnak
tartja, hogy a Pécskai-uton, ahol sok
gyári munkás jár, nem javítják a
gyalogjártót.

— Elfogott sikkasztó. Lazarescu
Jon a temesvári munkásbiztosító
pénztár felügyelőjeként a 48.195 lejt sikkasztott el a pénz-
tartól és azután megszökött Te-
mesvárról. Lazarul, a temesvári
színterancia nyomozó osztályának
főnöke széleskörű intézkedéseket
 tett a sikkasztó tisztviselő kézre-
kerítésére. Lazarul távirati közre-
zésé alapján most Csikszeredán
elfogták és ma már át is kísérték
Temesvárra, ahol átadták a szizu-
rancának.

— Összeesett munkás. Az el-
múlt hiszaka Mezőfalván Radu Já-
nos 32. éves munkást a fűrészelő
súlyos ütésekből származó sebesű
lésekkel találta az utcán. A mű-
kást eszméletlen állapotban a Be-
ga szanatóriumba szállították.

— Karácsonyi díszek Kerpelnél

— Meghívó. A Munkás Otthon
általi 1923. november 24-ére hırde-
lett jubileumi ünnepély december
25-én, karácsony első napján este 8
órai kezdettel lesz megtartva, melyre
ezúton hívjuk meg az érdeklődőket.
Műsor befejezte után tánc. Belépő-
díj személyenkint 20 lejt adóval
együtt.

— „Hakoa” — „Victoria” bajnoki
mérkőzés ma délután fél 3 órákor
Gloria-CFR-pálván.

LEGJOBB bevásárlási forrás
óra, ékszer és vésnök cikkekben
CSAKY cég Arad, a város házá-
val szembeni épületben. Saját órás
és vésnök műterem! (Aranyat, ezüs-
töt a legmagasabb áron vesz.)

Házitartási köedény SZILÁGYI si COMP. edénygyárában Arad, Piata
gyári árban kapható. Stefan Gel-mare 10—11.

— Körösladányi ma esti ébersuggestiós estélyének legszenzáció-sabb száma lesz a távolbalátás, amikor az eljövő évezredek csodáiról, találmányairól fog a médium beszélni. Ezenkívül a visszatérés a múltba, beszélgetés az elhunytakkal, távollévőkkel, stb. Körösladányi mester nagy híre miatt óriási az érdeklődés. Jegyek Blochnál kaphatók. Az előadások 9 órakor kezdődnek. A terem jól fűtve lesz.

— No. 4711. Lawendelwasser kapható Fehér si Comp. illatszerkereskedésében.

— Ma Kiss Ancy és Rózsa tánciskolájában, a Pannoniában vendégóra.

Karácsonyi számunk nagy meglepetés lesz!

Repülőgépen Strassburgtól Budapestig.

Utazás Németország, Csehország, Ausztria és Magyarország felett. — Esőcseppek ostroma a gép ellen. — Félórás pihenők Prágában és Bécsben. Az utazás tartama nyolc óra.)

(Budapestről jelentik.) A strassburgi repülőter felett haragosan tornyosulnak a sűrű fekete fellegek és körülölelik az öreg Harzhogység legmagasabb csúcsát. A hangár előtt három hatalmas gép, a Franco-Roumaine repülőársaság gépei, kulturmadarai. A gépek előtt pilóták járnak, izgatottan figyelik az eget, azt kémlelik, oszlanak-e már a felhők, mert ilyen borús és szeles időben nem lehet elindulni.

Hat órára érkezünk meg a társaság autóján és nyolc órakor már vártuk a kis állomásépület szobájában a távirati jelentéseket, oszlanak-e már utközben a felhők. Valahogy egyre derültebbnek látszik az ég és távol keleten a fekete felhőket vékony aranyszálak kal szövi át a nap.

A csomagokat berakják az eoroplánba, feltesszük a bőr fejdőt és a hatalmas autózeműveget, kezdődik a beszállás. Hárman utazunk, egy belgrádi kereskedő, aki folyton a balesetek számáról és a halálozási statisztikáról ér-

— Szenzációk az „Aradi Fáklya“ karácsonyi számában: Halotirabló aradi háztulajdonos, Gyilkolt gy orvos, Különös válopörök, A főnök és gépiró kisasszony, Zseniális gonosztevők, Tisza István és Várnay, A 98-as számú hordár titka, Coszpodai pomiluj, Tóth Mani elmegy nagy Oroszországba, stb., stb. Csak 5 lej.

— Szőnyegporolást porszívógéppel végez Lovas Arad, Str. Oituz 111

— Feltett kincse minden hölgynek hófehér arcüre, bársonysima keze. Hogy el ne veszítse, használja Brázay Najád arc- és kéz-krémjét, mely mindenütt kapható. Nagyban Hehs és Klein cégnél Arad.

deklődik, egy ifju, kinek örökségi ügyben még ma Prágában kell lennie.

Mind a hárman külön géphe kerülünk. Az én gépemet FR-4536-nak hívják, a pilóta francia. Körüljárja a gépet, beül, megindítja a motort, anélkül azonban, hogy a légsavár is mozgásba jönne. Meg van elégedve az eredményvel int, hogy üljek mellé, a légsavart pedig forgatni kezdik a montörök.

Nem mondhatom, hogy szorongást nem éreztem, amikor szemem elől egyszerre eltűnik az óriási légsavár, csak a levegőbe irt óriási köröket látom, a motor megkezdli bugását, amelyet nagyon magasról gyakran hallottam, a repülőállomás személyzete barátságosan jó nótát kíván, a gép tartó munkások félreugrottak és az óriási gémadár nekilendülve kezd a mezőn szaladni.

Allig hogy körülnéztem, szinte észrevétlenül a levegőbe emelkedtünk. Másodpernyi gyorsasággal tűnnek el szemem elől az emberek,

egyre kisebbek lesznek a házak, összefolynak a szántóföldek, elmaradnak alattunk a dombok és közeledik a magasságmérő mutatója az ezer méterhez. Néhány perc múlva már a magasban járunk, átrepülünk Németország határán és kattogva, zugva, zakatolva hasítjuk a levegőt.

A német kormány megtiltotta a francia repülőársaságnak, hogy géppel Németországon keresztül repüljön, nem is váltottunk német vizumot. Ki vagyunk téve annak, ha le kell szállnunk defektus következtében, mint engedély nélkül az ország területére érkező idegeneket, a hatóságok azonnal letartóztatnak.

A magasságmérő ezerkétszáz métert mutat, elszórtan látjuk magunk alatt Regensburg, Nürnberg pirosfedelű házait, pirostornyu templomait. Esőzónába kerülünk, az esőcseppek haragosan osrtomolják a gép fehér falát, megtörnek a szemvédő üveglapon, amíg a pilóta meg nem mossa kétszáz méteres ugrással a felhők felé nem emelkedtünk. Felettünk csodálatos fényvel ragvog a nap, alattunk sűrű, fehér füstgomoly.

Óriási sebességgel haladunk előre. Beszélgetni nem lehet, mert a szavakat elkapja a szél, csak a pilóta arcát nézem, aki közömbösen ül mellettem és előre néz. Térkép nélkül vezet a gépet. Megnyugszom, amikor ezt a teljesen nyugodt arcot látom, aki tudja, hogy baj nem lehet, mert ha a motor elromlana, két tartalékmotor várja, hogy átvegye a munkát. És mégis ahogyan várom már a pillanatot, hogy Németországot elhagyjuk, nem szeretnék fogságba jutni.

Délig van időm gondolkodni. Párisra gondolok, az ott töltött hetekre és arra, hogy mi lesz ezután. Párisra gondolok, a színházakra, a Mistinguettek, a Louverra, a boulevardokra és egy kis vendéglőre a Boulevard Saint Michel sarkán, ahová állítólag Ady járt ebédelni és ahol még most is adós huszonhét frankkal.

Tizenkét óra elmúlt, amikor a pilóta int, itt a cseh határ. Meszsziről Pilsen füstölő kéményeit látjuk. Nemsokára pedig elterül alattunk a csehek fővárosa, az ősi Prága.

A magasságmérő egyre kisebb magasságot mutat, háromszáz méternél megáll a gép zakatolása és siklórepüléssel földet értünk. Csatakos, csunya idő van, a hangár előtt várnak a repülőársaság emberei és az utlevélrevizor, akiknek első kérdése:

— Hogyan mulatott Párisban? Félórát pihenünk. Azután új gépbe szállok. Szívélyes szernese kívánatok között hallom újra a már megszokott berregést és néhány másodperc múlva csak a a Moldova vékony ezüstszalagját látom.

Fél háromkor Bécsben vagyunk. Itt az asperni repülőterre érkezünk, vámvizsgálat, utlevélvizsgálat, és félórás pihenő után ragvogó napsütésben megindulunk tovább.

A Duna, a Fertő tó ezüstsífényben csillognak alattunk, a gép ezerháromszáz méter magasságban visz előre. Alig másfél óra múlva fel-tűnik messziről a budai hegyek koszorúja, átrepülünk Budapesten, azután Mátyásföld felett keringve leereszkedünk a hangár felé. Vámvizsgálat, utlevélvizsgálat, azután autón végig a gödöllői országúton.

Balogh Böske lába,

(Mi van Délamerikával.)

A To-To múlt szombat esti aradi premierjén több dolog ragadta meg a zsúfolásig megtelt nézőtér közönségének figyelmét: Szegő Lily csodásan megalkotott pazar eleganciájú toalettjei, nagyszerű táncá Teddyyvel; Balogh Böskenek az a megdöbbentő kijelentése, hogy Délamerikába megy, mert Teddy hívja és a legfontosabb: Balogh Böske magasan kívágot toalettje, amely alól rózsaszintien és izgatottan csillantak elő a for-

„Égő szántóföld.“ PUTTY LYAVAL a főszerepben. Az előadások kivételesen 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. Ma vasárnap utoljára Apolloban.

Senzacio! a **Senzacio!**
V. MISSIR FIL & Co. S. A. divatáruházába
 a következő kelmék érkeztek minden színben.
Nagy választék! **Nagy választék!**
Minden versenyen felüli áruk:

Crepe Marockain	Crepe Analin	Moare Charmant	Taft Papillon
Crepe dallans	Crepe Saten	Charmeuzza	Crepe de Chine
Crepe Marov	Crepe Revers	Felle de Chine	Japán selymek

Crepe Georgette minden színben. :: Hatalmas választék: Fehér menyasszonyi kelmékben, Chantell, Arany és Ezüst csipkék minden szélességben.
December 30-ig bezárólag mélyen leszállított reklám áruk.
Arad legolcsóbb bevásárlási forrása.

más lábak. Vajjon volt-e valami ezeken a lábakon? Hallatszott itt-ott a közönség köréből. Erre a kérdésre Balogh Böske maga adja meg a választ.

— Hogy volt-e valami lábamon? Hát vegyék tudomásul, akiket illet, hogy nem volt semmi, még puder sem. Nekem nincs okom eltakarni a lábamat. Érti? Aki nem hiszi, jöjjön a színpadra, meggyőződhet róla. Vagy maga is akarja látni? Tessék...

Balogh Böskenék igaza volt.

És mi van Délamerikával? — kérdeztük remegve.

— Dehogy megyek Amerikába, — felelte kacagva, miközben tánc lépésekkel belejött a színpadra, ahol a délelőtti próbára készültek. Ez a mondas benne van a szerepemben. Csak Marcell helyett Teddyt mondtam. Megesik néha, hogy az ember tényleg a szerepét mondja el az aradi színpadon.

Ebben is igaza volt Balogh Böskenék. (solt.)

Karácsonyi számunk hetekre ad olvasni valót!

Egy családi krónika kalandjai.

Csehszlovák határon lefogalták és műemléknek minősítették

(Kassáról írják.) Az ősi sáros megyei Borsodi-családban valamelyik szépapanak tikapja feljegyezte a családi életben előfordult nevezetes események dátumait, mint ahogy mai napság is kalendáriummokba be szokták jegyezni gondos családapák a családi dátumokat. Az apa után kegyelethől követte ezt a szokást a fia, fiutól átvette unoka s a családnak a feje mindig egyuttal krónikása is volt a családi történelemnek. Így lassan gyűltek, szaporodtak a feljegyzések, a családi krónika alapjait megvetették, az egymásra halmozódó lapok szép díszbőrös kötés sel fűződtek egybe. Az a három év század, amelyben gondos családapák a családi eseményeket papíron megörögzítették, az egykori felvidék életének igen változatos, vizsontagságos napjai voltak s nem volt familia, amely a sorsfordulatok változatosságából ki nem vette volna részét. A reformáció korszakára az ellenreformáció következett s a lutheránussá lett Sárosban ugyancsak nagy volt a császári komisszárusok buzgalma, hogy ama 16. századeleji törvény szellemének érvényességét szerezzenek: lutherani autem compurentur. Bizony *Caraffa* idejében az alkotmányosság szelleméért s a hithez való ragaszkodásért sok embernek kellett kinhalált szenvednie, soknak elbujdosnia. De sokszor portyázták végig ezt a területet a spanyol zsoldosok, no meg az erdélyi nagyságos fejedelmeknek könnyű lovasai. Akadt bizony feljegyezni való elég abba a krónikába, hiszen nem egy Borsodit rántottak magukkal a rohanó események.

Most azután, már lezáródott a családi krónika. Sáros megye s az alföld közé határmegyét húztak a fértképrajzoló indzsellerek, a család egyik része itt maradt a régi rögön, a másik pedig új országba került. A krónika a Borsodi-özvegynél maradt, de a Putnokon lakó rokonok megemlékeztek a gyömvörösi családi hagyományról s átkérték a krónikát, hogy ha majd megnő a Borsodi-gyerek, hadd folytatódjanak az annalesok. Az özvegy nem is igen ismerte a könyvnek értékét, jelentőségét, még kevésbé a csehszlovák államban a műemlékekre hozott törvényalkotást és így megkérte

egyik jóismerését, hogy alkalmilag vigye át a könyvet a rokonoknak.

A jóbarát szíves készséggel vállalkozott a feladatra, a könyvet kézi táskájában legfelülre helyezte úgy, hogy a határvizsgálatnál rögön ez került először kézbe. — A vizsgálóbiztos érdeklődéssel forgatta a sárgult lapokat, melyeken magyar, német és tót feljegyzések békés testvéri harmóniában férték el s egy feljegyzést végigolvasott.

Mire a végére ért, már kész is volt a szentenciával, *a könyv elköszandó, mert műemlék*. A műemlékek regisztrálásával ezen a területen dr. *Polák* József muzeumi igazgató van megbízva, aki miután végigtanulmányozta a krónikát, megállapította, hogy egyes följegyzések történeti értékek. Így az egyik borsodi tót nyelven elmondja, hogy az ellenreformáció korában menekülnie kellett s utja Csehszlovágon vitt keresztül. Leírja élményeit s ebben a vonatkozásban műve forrás jellegű. Az érdekes krónika most ideiglenes letében a Muzeumban van. Mint műemlék az országból ki nem vihető s ha a tulajdonosok nem mondanak le arról, hogy a család birtokában maradjon, akkor mint lajstromozott műemlék a családnak visszaadatik, de csehszlovákia területéről ki nem szállítható.

Szerelmi féltékenységből — diplomáciai bonyodalom.

(A szóliai jugoszláv attasé elleni merénylet oka.)

Szóliából jelentik: Még friss emlékezetében van mindenkinek az a konfliktus, amely pár héttel ezelőtt tört ki Jugoszlávia és Bulgária között a *Krsztics* szóliai jugoszláv attasé ellen történt merénylet miatt. Az attasé valóban kapott egy-két fejütést éjnek idején, a lakásán, ismeretlen bolgároktól: minden kelleke megvolt a merényletnek és minden ok meg volt arra, hogy egy diplomáciai presztízskére valamit is adó állam komoly elégtételt követeljen a szerlemért. Az elégtételadás megtörtént: a bolgár kormány szintén megdöbbsent a merénylet miatt és *elűzött katonáit a jugoszláv zászló előtt*. Mindkét fél megkönnyebbülten lélekzett fel, mert a háboru veszélye ezuttal szerencsésen elmúlt. A bolgár hatóságok a legnagyobb buzgalommal nem nyomozták ki a tetteseket, de ha ezt megtették volna, akkor talán rögtön kiderült volna az a tényálladék, amely körül az olasz lapok szerint a szóliai merénylet forgott. Az olasz hírforrás bizalmas értesülések alapján úgy tudja, hogy a *merénylet a pucer ellen történt* és nem *Krsztics* ezredes ellen. Ismeretes, hogy a támadók előbb az előszobában az ezredes

puceerjével viaskódtak. A pucer ugyanis diplomáciai összeköttetést tartott fenn *egy bolgár leányzóval*, akinek azonban két bolgár udvarlója is volt és ezek a riválisok hatalmas féltékenységből orv. támadást intéztek az állítólag falánk szomszéd ellen. A támadás a jugoszláv tisztiszolga ellen lakásán, *Krsztics* ezredes előszobájában történt és a nagy harcizajra felébredve, az attasé kilépett, beavatkozott és megsebesült. Ez a szerelmi háboru vált majd nem okává egy Balkán-háborúnak.

LEGUJABB.

Baldwin kormánya lemond.

Londonból jelentik: Az angol parlament január 8-án ül össze. Az alakulás formáinak elintézése után egy héttel később a király a Lordok házában trónbeszéddel ünnepélyesen megnyitja az országgyűlést. A kormányprogramot tartalmazó felirati javaslatot a trónbeszéde a vita folyamán, vagy a vita befejezése után az ellenzék *Macdonald* vezetésével megbuktatja. Mint előrelátható, *Baldwin*-*Stanlei* miniszteriuma beadja a lemondását

és a király megbizsa a munkáspárt vezetőjét a kormányalakítással.

Uj választásokról csak akkor lehet szó, ha kiderül, hogy a nép hangulata nincs összhangzásban a mostani választásokkal. Ilyképen akcióképes kormány legiobb esetben csak február folyamán állhat Anglia élére. De ez a hosszú átmeneti idő a külpolitikát nem érinti, mert *Bradbury* és a szakértő bizottság most kinevezett angol képviselői a belső válságtól függetlenül járhatnak el.

250 millió aranykoronás a magyar kölcsön

Rómából jelentik: A Tribuna meginterjúvolta *Boni Longari* grófot, a népszövetségi tanács olasz tagját, a Népszövetség most folyó párisi tevékenységéről.

— A legfontosabb kérdés — mondolta *Boni Longari* — amelyet a tanács elintézett mostani ülésén. Magyarország pénzügyi újjaépítésének ügye. A rekonstrukciós tervezet alapvonásaiban megfelel a Népszövetség által Auszria talpraállításáért kidolgozott tervzetnek. Mig azonban az osztrák kölcsönt valamennyi hatalom garantálja, addig a magyar kölcsön biztosítékául csupán a magyar állam jó-

vedelmei szolgálnak. A kölcsönösszeg 250 millió aranykorona, amelyet több bank fog jegyezni. A népszövetségi tanács a tervezetét rövidesen felül fogja vizsgálni, úgy, hogy Magyarország valószínűleg már januárban hozzáfoghat a pénzügyi újjaépítéshez. A német ügyekre vonatkozólag *Longari* kijelentette, hogy Németországról az ülésszak során egyáltalában nem volt szó. A német kormány eddig a népszövetségi tanácsnál semmiféle lépést sem tett. Ha Németország egyszer elhatározza, hogy a Népszövetség segítségét kérje, ez nem jelentené Németország kapitulációját.

Poincaré nagy beszéde a német kérdéstről

Párisból jelentik: A francia kamara mai ülésén *Poincaré* hosszabb beszédben ismertette a kormány külpolitikáját és a Ruhr kérdését. Erélyesen visszautasította azt a vádat, hogy a francia kormány támogatta a bajor szeparatizmust. Kijelentette, hogy a külügyminiszterium levéltárában semmit sem talált, ami a vádat igazolná. Vázolta a Ruhr kérdés állását és kimutatni igyekezett, hogy Németország régebbi javaslatai csak a kérdés elposványoltására irányultak. A megszállás szükséges volt, mert ha Németország továbbra is ura marad a szenének és vasának, Franciaország rovására gazdagít-

hatta volna önmagát. A jelenlegi helyzetről azt mondotta, hogy főképp a vasúti forgalom és folyamha józása kérdéseiben a németek a passzív ellenállásra emlékeztető eljárást tanusítanak. Tagadta, hogy a Ruhr akció kedvezőtlenül befolyásolta a németországi pacifista áramlatokat. A *ruhrvidéki megszállás anyagi eredménye igen kielégítő*. Végül Ausztria példáját állította Németország elé. Ausztria komolyan hozzáfogott ügyei szánálásához és ez a példa mutatja, hogy Franciaország önmagát tévesztette volna meg, ha a mostani német fizetőképességet véglegesnek ismerné el.

„Sátán maszk” szenzációs kalandorfilm, és JERRY és a vámpir kitűnő burleskfilm, ma vasárnap utoljára az

Urániában

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Miért nincs tőzsdelet Romániában?

(László Dezső, a Marmorosch & Blank aradi fiókja vezérigazgatójának nyilatkozata.)

(Saját tudósítónktól.) Amig Budapest, Bécsben és Berlinben olyan határtalanul élénk a tőzsdelet, hogy a naponként többszáz féle részvényekben történnek ezerszámra kötések, eddig nálunk Bucurestiben pang a tőzsde és naponta alig fordul elő néhány kérés 2-3 részvényben.

A Közlöny munkatársa felkereste László Dezsőt a Banca Marmorosch & Comp aradi fiókjának vezérigazgatóját, aki feltűnően érdekes nyilatkozatot adott arról, hogy miért nincs Romániában tőzsdelet.

— Romániában jelenleg csak Bucurestiben működik az értéktőzsde, — mondotta László vezérigazgató — más helyeken csak áru, nevezetesen gabonatőzsdék vannak. A petroleum értékek és egyes állami és városi kölcsönkötvények már békeidőben igen előnyösen be voltak vezetve a világpiacokhoz. A békeszerződéstől várható előnyökre számítva, az ország pénzügyi helyzete kedvező elbírálást nyerve — valutánk forgalma a külfölddel szabad lévén — 1919-ben a bucaresti értékpapirforgalom soha sem remélt méreteket öltött. A legutóbbi esztendőben azonban az értékpapir forgalmunk megcsappant, aminek mindenesetre fő oka a pénzhiány és a külföldi tőkének piacunktól való elzárása.

— Csak december 29-ikéig fogadják el az adóbefizetéseket. Az aradi pénzügyvizsgátlóság adópénztárai az igazgatóság rendelkezése értelmében az 1923. évre szóló adókat csak december 29-én déli 12 óráig fogadják el. Aki adig az erre az évre szóló adótarozását nem rendezte, attól a terminus lejártá után nem fogadják el az adófizetést, és ügyét, mint kiháztá kezelik.

— Ausztria municiót szállít Lengyelországnak. Bécs. A nagynémet néppárt képviselői szenzációs leleplezésre készülnek az osztrák parlamentben. Eszerint Ausztria az antant nyomása következtében kénytelen municiót szállítani Lengyelországnak. Bécsi helyen 150 darab ágyú várja elszállítását Krakóba. A nagynémet képviselők titkosítani akarnak az ellen, hogy az antant titokban Ausztriát Lengyelországra felfegyverzésére kényszeríti, holott a lengye-

— Nagyközönségünk hazamosabb idő óta a budapesti, bécsi és berlini értékpapirtőzsdéket favorizálja. Az említett piacokon pedig csak alkalom kínálkozott az üzérkedésre, a kereskedelem letért gazdasági alapjairól és szerencséjéteként talált. Az emelkedő irányzat után zavartalanul nyesegették a szilárduló árfolyamokat a hanyatló konjunktúra vámszedői, a differenciára dolgozó kis emberek tönkre mentek és több katasztrófális eset fordult elő nálunk is.

— Minden részvénytársaságnak érdeke, hogy részvényeinek nagy része biztos kezekben legyen elhelyezve s a tőzsdének nem lehet célja az, hogy egzisztenciák tönkremennek, mindenféle forróizzott hangulat uralkodjék, öklök emelkedjenek a levegőbe, botrányok játszódnak le a parketton és a tőzsde előtt, mint ahogy erre a budapesti, bécsi és berlini tőzsdéken ismételt példák voltak. Ha az előbb említett akadályok megszűnnek és a nagyközönség előbbutóbb tudatára ébred annak, hogy sokkal helyesebb a biztos alapon nyugvó tőzsdén a játék, rentábilis papirokkal, amelyek elsőrendű befektetést nyújtanak és magasabb kamatozást mint a pénzintézetek által fizetett betétkamatláb akkor ismét élet lesz Bucurestiben az értékpapir tőzsdén.

lek a német nép legnagyobb ellenségei. Készenlét, hogy a kilátásba helyezett leleplezésből, ha a nagynémetek fenyegetésétől valóra váltják, európai diplomáciai botrány lesz.

— Eladott aradi ingatlanok. Salamon Sámuelné eladta a Str. Mocioni 20. számú házat 143 négyzetes területtel 200 ezer lejért. Ehrenfeld Sámuel és nejének. — Farkas Sándorné eladta a Zimánd dűlőben fekvő házat 40 ezer lejért. Balán János és nejének. — Malinkó Ferenc eladta a Str. Oituz 118. számú házat 70 ezer lejért. Sisa Istvánnak.

— Románia gazdasági almanachja. Az a hatalmas gazdasági munka, mely Zima Tibor országgyűlési képviselő szerkesztésében fog megjelenni; hű tükrök lesz az ország egész gazdasági életének. A mű tartalmazni fogja Románia összes iparvállalatainak; pénzügyintézeteinek, nagyobb kereskedő cégeinek leírását és különö-

sen a külföld számára nélkülözhetetlen lesz.

— Ismét bonyolódik az osztrák-magyar liquidáció. Bécs. Az osztrák kormány felhivatalosának, a „Reichspost"-nak közlése szerint az osztrák-magyar liquidációs tárgyalások ismét megszakadtak. Ha a nehézségeket sikerül kiküszöbölni, ugy a delegátusok január közepén Bécsben ismét összeülnek.

— Temesvári Bank intézeti székháza. Arról értesülünk, hogy a Temesvári Bank és Kereskedelmi r. t. miután megszerezte a Bánáti Házépítő R. T. részvényeinek 99 és fél százalékát, a Szent György-téren levő palotát, Bánát és Erdély egyik legszebb épületét, adásvételi szerződés alapján örök áron megvásárolta. Ilyképen a Temesvári Bank és Kereskedelmi R. T. a Bánáti Házat intézeti székházzá avatja.

Valutacío.

Aradi valutaárak. (December 22.) Francia frank 10.60, svájci frank 35, dollár 197, dinár 2.20, szokol 5.60, lira 8.80, angol font 8.80, magyar korona 0.0065, osztrák korona 0.0028. — Kifizetések Budapest külföldi 95, belföldi 165, Bécs 360, Prága 5.75, Zürich 34.20, Milano 860, London 860, Páris 10.15, Newyork 196, Belgrád 2.30.

Temesvári valutaárak. (Dec. 22.) Newyork 196, dollár 197, London 855, angol font 850, Páris 10, francia frank 10.50, Milano 8.52, lira 8.40, Belgrád 228-217-215, Prága 5.73, szokol 5.60, Zürich 34.20, svájci frank 34.50, Budapest külföldi 93, belföldi 163, magyar korona 160, Bécs 363, osztrák korona 350.

Zürichi nyitás. (December 22.) Amsterdam 217, Newyork 574, London 2498, Páris 29.32.50, Milano 24.77.50, Prága 16.79, Budapest 0.030.2.50, Belgrád 6.50, Bécs 0.008075.

Zürichi zárás. (December 22.) Amsterdam 217.25, Newyork 574, London 2494, Páris 29.10, Milano 24.72.50, Prága 16.80, Budapest 0.030.2.50, Belgrád 6.47.50, Bécs 0.00808.750.

Bucuresti tőzsdézárás. (Dec. 22.) Kifizetések: Páris 10.02, London 855, Newyork 196, Milano 8.50, Zürich 34.30, Prága 5.73, Budapest 0.011. — Valuták: Napoleon 750, léva 1.35, török lira 1.06, angol font 850, francia frank 10.70, svájci frank 35, lira 8.65, drachma 3.60, dinár 2.20, dollár 197, lengyel marka 0.00055, osztrák korona 0.0028, magyar korona 0.0064, szokol 5.60.

Budapesti Devizaközönség jegyzés. (December 22.) Napoleon 68800, Belgrád 241-255, Bucuresti 112-125, London 92700-97100, angol font 93000-97400, Milano 920-975, lira 930-985, Páris 10.80-11.46, francia frank 10.95-11.61, Prága 625-669, Varsó 0.30-0.40, Bécs 0.30.10-

32.30-0.40. — Newyork — 21.400-22.500.

Hogy áll a lej?

1923. dec. 22-én 100 lejért adtak:
Nálunk:

2.85 svájci frankot,
9.52 francia frankot,
9.500 külföldi magyar koronát,
16.000 tényleges magyar koronát,
16.500 belföldi magyar koronát,
36.000 osztrák koronát.

Zürichben 2.93 frankot
Párisban 10.05 frankot
Budapestben 11.200-12.500 Ft

Elítélték

az elegáns tolvajnot.
(Három és fél évi börtönbüntetést és lopásért.)

(Saját tudósítónktól.) A törvényszék büntetőtanácsa ma tárgyalta Schüsser Anna rovottmúltú elegáns betűsítő büntényét, aki három hónappal ezelőtt 150 ezer lejes értékű ékszert, kézimunkát és készpénzt lopott el özvegy Werner Károlynétól Aradon. A romlott leány a büntetőtörvényszék előtt beismerte a bűncselekmény elkövetését, a tanúkkal egybehangzóan adta elő a lopás lefolyását, azonkívül elmondotta, hogy lopásért már két ízben, egyszer négy hónapi fegyházbüntetésre, másodszor pedig három évi börtönbüntetésre volt ítélve. A büntetéseket a temesvári és a brassói ügyészség fegyházában szabályszerűen kitöltötte. A törvényszék a rovottmúltú tolvajnot a súlyosbító körülmények figyelembevételével három és fél évi börtönbüntetésre ítélte.

Aradi mozi hírek.

* A sátán maszk még csak vasárnap látható az Urániában. A szenzációs érdekességű kalanddramája, amelynek főhőse a kétlaki életet élő detektívönök, aki nappal rend, a becsület szigorú őre, az éjszaka homályában pedig ördögálarcot öltözlő vezér, eddigi előadásain szokatlanul nagy sikereket aratott, minden jelenetében páratlanul izgalmas film-történet, amely az utolsó pillanatig lebilincseli a néző érdeklődését. A nagyszerű filmprodukciónak már csak vasárnap gyönyörködhetik az Uránia színház közönsége.

* Az égből szántóföld, a pénz tragédiája, amely az utóbbi idők egyik legnagyobb szabású filmalkotása, amelynek különösen nagy sikerét még az is fokozta, hogy a főszerepet Püttty Lya, a ma már világhírű, szépséges magyar filmművész játsza, már csupán egyetlen napon, vasárnap látható az Apollóban; a monumentális film előadásai vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek az Apollóban.

Harrison és Barrison kalandjai Gyártás Dezső, Rátkai Márton, Somogyi Nusi-val a főszerepben továbbá CHAPLIN mint algróf a pompás burleskfilm kétfőn a Az előadások kivételosen 3. től 5 és 6 órakor kezdődnek.

Apolloban

„ORIENT“ divetáruháza, Arad,

Bulevardul Regina Maria No. 18.
Str. Alexandri (Salacz-u.) sarok

A nagy karácsonyi vásár befejeztével eladásra kerülnek:

1 mtr. párizsi kötött selyem minden színben ... .. L. 390.—	1 mtr. csipke függöny ... .. L. 49.—
1 mtr. 110 cm. széles selyem crep marocain ... .. L. 185.—	1 pár fátyol női harisnya minden színben ... .. L. 98.—
1 mtr. gyapju futó szőnyeg ... .. L. 98.—	1 pár női téli keztyű ... .. L. 49.—

Az összes raktáron lévő áruknál, u. m.: valódi angol férfi és női szövetek, valeurok, téli kabát és átmeneti szövetek, selymek, Charmerok, Marocainok. Crepdechinek, aran- és ezüst Lahme kelmék 5-10 és 15% olcsóbban lesznek elárulva.

Pillanatsfelvételek a mai Moszkvából.

(„Ujra Oroszországban!” — Szendvics és kalucsni. — Idegenforgalom Moszkvában.)

Max Osborn, a Vossische Zeitung munkatársa, lapja megbízásából Moszkvába és Szentpétervárra utazott. Utí benyomásairól és az új Orosz országban szerzett tapasztalatairól hosszabb cikksorozatban számol be, amelyből a legérdekesebb részt, az új Moszkva plasztikus képét így rajzolja meg:

A Közép- és Kelet Európai ember elé keletről egy talányos arc mered át. Évek óta ezerszámra olvastá a tudósításokat, a meséket, anélkül, hogy megtudná fejteni a talányt: Mi rejtőzik a nagy álc mögött? És most uton vagyok kelet felé. Hosszu éjjeleken, nappalok át, végtelen síkságokon keresztül, őszi tarlókon és vízben álló réteken át, majd mérhetetlen ergők sűrűjén, amíg végre messzire Rigan túl a háború egy maradványához, egy drótsővényhez érek. Ez a fiatal. Az ukrán közegészségügyi népbiztos, aki velem utazott a vonatban, bolgáran mosolyog: Megint Oroszországban! Utitársával együtt valami kis nép dalát dúdorász halkán. Egy csomó blokkházon keresztül járunk be. A barakkszerű lakóházak, telegráf- és telefonházikók s még egy olvasó- és könyvtárterem: arra számítanak, hogy a határvörök magános és sivár szolgálatukban ne maradjanak szórakozás nélkül...

A moszkvai vásár.

Gregoroviusról, Róma legkitűnőbb historikusáról mesélik azt az anekdotát, hogy mikor a vacsoránál a szomszédnéje megkérdezte tőle, mennyi idő alatt lehet Rómát alaposan megismerni, a tudós azt felelte neki: Sajnálom, nem mondhatom meg, nagyságos asszonyom, mert mindössze csak tizennyolc éve élek itt. — Moszkva legotthonosabb ismerője és így felelhetne, ha valaki, aki ezt a csodás várost előszörre látja meg, ilyen kérdést intézne hozzá. Az idegennek minden idegét és érzékét föltiszigazza kelet Rómája, amelyre egy ezeréves történelem ragyogó fényes és véres árnya borul, amelyet nyugati hasonlatokkal meg sem lehet közelíteni. Az első benyomás annál zavarosabb, mivel Moszkvában szüntelenül hullámozik az óriási forgalom, a főutcákon a gyalogjáró alig tud megmozdulni, a tömördek gummitűkerekűin túl a gyalogjáróig minden ucca tele van élelmiszerárusokkal, akik vegyesen árulják a szonvicceket, a sajtot kalucsnival, krimi gyümölcsöket nádrágtartókkal, vastag lepényt és vékony cigarettákat. Az egész város egy beláthatatlanul nagy vásár, tele lármával, alkudozás, kikiáltás zivajjával. Moszkvának a háború előtt körülbelül más-

félmillió lakosa volt, ma ez a szám majdnem megkétszereződött. Valósággal magnetikus erővel vonzotta magához az embereket az ország minden részéről, aminek természetes következtése volt a lakáshiány, amely bez képest a berlini lakáshiány szinté meg sem kótyván. Az ember nem léphet be egy szobába, hogy spányoljálba, vagy ágyba ne ütközzék. Ez a tulzsfoltóság mutatja azt a halatlan energiát, amivel Moszkva az évek óta tartó szenvedés és kavardás után új élet felé tör.

A koldusok.

A régi burzsoázia eltűnt. Kérleltetlen következetességgel dolgoztak itt, amikor a nagy vihar kitért. Most azonban egy új kereskedői kaszt van kifejlődében, mivel a gazdasági politika megint szabaddá tette a kereskedelmet, jöhet az állam mint mindenható kapitálista, vas-kézzel köti le az egyéni érvényesülést, mihelyt összefüggésbe kerül az ésszésség érdekeivel. Az emberi egyenlőség elvét megint nem lehetett megvalósítani. Moszkvában is vannak koldusok, ha nem is olyan nagy számban, mint Berlinben, látni szakadozott, rongyos figurákat, akár csak Gorkij Újjelei menedékhelyében. A Kreml előtt, a Vörös-téren, az ibériai szüzanya kápolnája előtt egy nagy gomolygásban fetreng a sok nyomorék és koldus, jöhet a házak falára felírták a dacos jelszót: „A vallás a nép ópiuma.” Munkánélküliek is vannak Moszkvában, mert gazdasági krízis is elég akad itt. És minden mögött, ha új gazdaság nem is, mégis a jómóduak egy rétege alakul ki. A városban hemzseg a sok idegen, akik üzletet csinálnak, koncessziókat szereznek, szerződéseket kötnek, idegen iparnak akarnak helyet szerezni. A város fanasztikus san fényes és pazar csemegekereskedései, melyekben magas gulákba

van rakva a sok torta és sütemény, úgy, hogy az ember nem is sejtí, ki fogyasztja el mind. — megint meg-nváltak, természetesen az állam felügyellete és ellenőrzése alatt. A nagy vendéglők villanyfényben usznak, kabaréelőadásokat tartanak, cigánymuzsikával, kaukázusi táncosokkal és népbállaénekesekkel szórakoztatják vendégeiket a reggeli órákig.

„A látszat csak.”

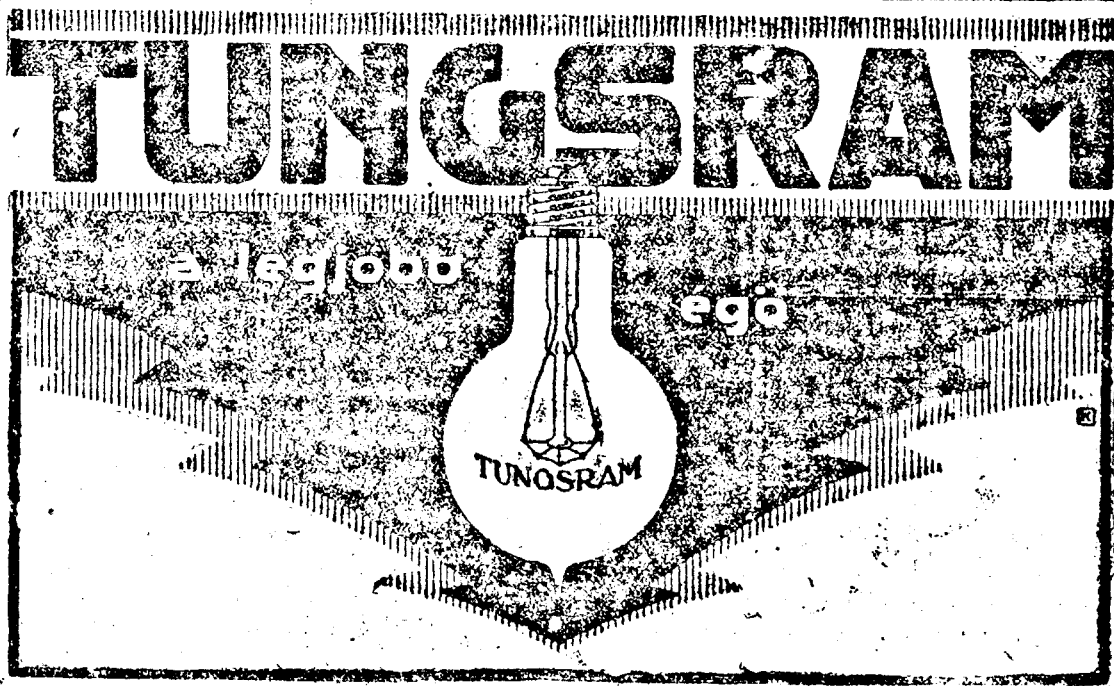
Mindéz azonban csak szembe-szökö kivétel, amelyet csak a kontraszt tesz feltűnővé, mert az óriási város alapján véve mégis csak proletárvárossá alakult át. Érezni ezt az uccán és a színházban: a negyedik rend került uralomra, az elnyomott osztályok felcsusztak, öntudatossá váltak, jogot formálnak az élethez s innen nem egy könnyen kergettetik el magukat. A nép dolgozik, táplálkozik és olyan valutája van, amely a példátlan zuulás után többé-kevésbé mégis csak megállapodott — ó, Németország! — és az idegenben azt a hitet kelti, hogy az organikus rend kifejlődése felváltotta a teoretikus merevséget. Pedig az egész se nem pokol, se nem mennyország, legfeljebb egy farab föld, amelynek építői és lakói erős akarattal most egy új élet berendezésével küzködnek.

Ekszerek,
ezüst és ohinal ezüst
ajándékok,
ezüst és berndorfi
evőeszközök
Szolid árák !! 210
Drachler,
Timisoara, Strada Mercy 8. Seját műhely.
Engros eladás is!

Dante, Göttliche Komädle Doré képekkel 200.— lej.
Göethe, Werke 4 diszkrétésben összesen 460.— lej.
Kant, Werke 2 kötet 230.— lei mig a készlet tart.

Kelet

Képeskönyvek, ifjusági iratok. 14206 hirdapírodában.

Dr. Gaudeamus

ajtó és ablaknélküli háza Thea von Harbou a „Hödu siremlék” szerzőjének regénye. Főszerepben Mattyasovszky Iona és Götz Károly hétfőn az Az előadások kivétálesen 3, fél 5 és 6 órakor kezdődnek.

Urániában

- 3 mtr. gyapju női szövötet egy ruhára ... L. 240.—
- 3 mtr. gyapju férfi szövötet egy öltönyre ... L. 680.—
- 4 mtr. francia flanel egy ruhára L. 119.—
- 1 mtr. Selyem marocain ... L. 198.—

Mit vásároljunk karácsonyi ajándékba ? !

„RENAISSANCE”
divatruházban
Str. Bratlanu 2. (Minorita-palota). Weitzer-u.

- 1 mtr. cérna esipkefüggöny ... L. 49.—
- 1 mtr. jutta szőnyeg... L. 108.—
- 1 mtr. ruhabarsony ... L. 178.—
- 1 mtr. cséh gyártmányu vászon L. 89.—
- Valódi angol férfi és női szövetek, selymek. 14355**

Ne mulassza el vásárlása előtt megtekinteni a **PARIS** Modellház, ARAD, (városházával szemben). Női kabát, szörme és buadaraktárát.

Szaloncukorka a legjobb minőségben **Fantasia figurák és Arabeszkék** csokoládéból és cukorkából nagy választékban: **Gábor** A legolcsóbb bevásárlási forrás!

Grallert J. és Fia
óra és ékszerüzletében
Arad, Bulevard Regina Maria 8. (22.)
Karácsonyi és újévi ajándékok
ezüsthártyák 18.—, aranyhártyák 130.—
lejtől aranyb. 7030
Arany és ezüsthártyák és mindenféle drágakő legjobban beszerzési és eladási forrása.

Az orvos tudomány legújabb **ANTISIPHILITICUMA**
a Tosse-gyár Bismogenolja Bismoluol Richter, Neosalvarsan, Silbersalvarsan, Neisilbersalvarsan, Tropol, Mercure colloidal Electrique Clin, Cyanmercurio salycilate, Gyarsal, Intrasol, Huile grise Vigier, Hydrarg cianat, Solarson.
Dr. Földes & Hehs, Arad.

Téliszeezon Stájerlakon
741 m. tengerszemélyesség. Fenyveserdők. Ideális fekvésénél, ózondús levegőjénél és modern berendezésénél fogva kiválóan alkalmas tüdőcsúcsnurutásoknak, vérértékesítőnek és lábbadozóknak. :: Télisportra is berendezve. Rövid és aki az intézettől kapható. :: Mérésnél árát, kitűnő ellátás. :: Kérjen prospektust! Fürdőigazgatóság. 6947

KAVÉ TEA RUM
Liqueur, Cognac
karácsonyi cukorka
legfinomabb minőségben az
ATLANTICA
káv- és tea behozatalnál
ARAD, Fischer-palota

Megvételre keresünk:
Házat, üzletet, ingatlant, lakásberendezést, zongorát, szőnyeget, stb.
„VICTORIA” Iroda. Arad. Piacfa Avram Iancu 16. 7410

Legelőnyösebb **karácsonyi ajándék** ékszer, arany tárgy, melynek olcsó forrása **Waldmann** Arad Piacfa Avram Iancu [Szabadságtér] 14

Karácsonyi vásár megkezdődött
az összes cikkek 10% engedmény mellett árusítanak, maradékok félárban, egy Bibret szörme női kabát szivességből igen jutányosan eladó
Hoffmann Sándornál, Arad 7156

VARRÓGÉP
ipari és családi használatra jótállás mellett eredeti gyári áron. Gramophon lemezek nagy választékban
Katzky műszerész
Timisoara, Belv. Mercy-u. 10. javítások jótállás mellett. Kötőgéptük az összes gyártmányokhoz. 178

Győződjék meg arról, hogy Karácsonyi és újévi ajándékait csakis **Gartner József** Pórási- és ékszerésznél szerezheti be a legolcsóbban, Arad, Str. Brațianu (Welter-u. 2.) Minorita-palota

En Csillag Anna
185 cm. hosszú óriási Loreley hajamat az általam feltalált kenőcs és szappan 14 havat használata után kaptam. Ez az egyedüli szer hajhullás ellen és annak növekedését előmozdítja, a fejbőrt erősíti. Férfiaknál előmozdítja a teljes, erőteljes szakálnövést és rövid használat után úgy a haj, mint a szakáll természetes fényű és sűrűségű lesz és megkímél a legvégsőbb korrigálási elött korai megöszüléstől. Egy tégely kenőcs Lei 50.— Egy darab szappan Lei 35.—
Kapható minden gyógyszerárban és drogériában vagy az ország előzetes be- küldése mellett a romániai főlerakattól:
Gracia Kosmetikai Laboratorium ARAD. 13775

Vertex

6462

La Renommée des Flandres valódi pótkávé érkezett
Dumitru N. Anastasiu céghez
ARAD Bul. Reg. Ferdinand I. No 25.
Minden háziasszony ma csak **VALÓDI BELGA** pótkávé használ a Frank-kávé és egyéb utánzatok helyett. 14191

Legszebb karácsonyi ajándék alkalmi árban. 224
Sternberg, Mercy-uca. Timisoara.
Rudvas Kg.-ként 9.50.
lapos, gömbölyű és négyzet. Vasgerendák minden méretben. Olom minden mennyiségben kapható: **Dautsch Jacob** Timisoara gyár. Str. Dacilor 56. Telef. 601

SAMUIL WEISZBERGER SUCCESOR
Arad, Bul. Reg. Maria (Andrássy-tér) 5.
Ajánlja legfinomabb Liqueur-, cognac- és rum-különlegességeit, valamint gyümölcséinkait. :: Eladás nagyban és kicsinyben. ::
Legszebb karácsonyi ajándék! 2386

Géphajtó szijjak
Ideál és Standard jegyűek ipari, és Agricultura jegyűek mezőgazdasági célokra, szakszerűen, tölgyfacsörzéssel készítve, egyszerű és dupla kivitelben bármely szélességben legjobb minőségű oromkötő és varró szijjak, azonnali szállításra kaphatók: :: :: ::
Mureșeni bőrgyár r t.-nál
Mureșeni, Targu-Mures mellett. 6228

G O E R Z

kamrák, objektívek, filmpakk — tekercsfilmmozek — látcsövek.
Képes árjegyzéket ingyen küld:
I. B. Gibson vezérképviselő
București, Str. Sevastopol 12. 7222 „Rader” 640

Az ideál **NAPRAFORGÓLAJ SAJTOLAST** megkezdettük. Kívánatra előnyös mintázott árajánlattal szolgálnak.
ARADI OLAJIPAR R. T. ARAD. 14131
Telefon: 135. Telegram: Olajipar.

KREBS SI MOSKOVITZ
volt **VAKOK BOLTJA**
ARAD, Str. Gen. Grigorescu (Tabajdy Károly-u.) — Ujra épített Neuman-ház. Kétféle kocsiárak, Ciroknapuk, Nád- és Tollponolók, — Női, Férfi- és Gyermekharisnyák, Gummitárcsák, Galitold-árak. Nászékefonás. 6821

Angol szövetek gyári lerakata: télikabát raglán ruhaszövetek **Székelynél,** Arad, Piacfa A. Iancu Női divatárunkban gyönyörű őszi ujdonságok (Szabadság-tér) 20.

Saloncukorka legfinomabb a **Csokoládé Királynál,** Arad, Str. Meșianu (Furray-u.) 2. Karácsonyfára való cukorka, ajándék diáthártyák, legfinomabb csokoládé bonbonok, különféle tej- és mástártsai csokoládék gazdag választékban, legolcsóbban. 14858

Női és leányka felöltő szükségletének beszerzése előtt keresse felokvetlenül

Juliu PLESZ Gyula

oéget, Arad, Str. Col. Pírol 3. (Vörösmarty-u.), a színház hátsó bejárásával szemben, ahol az összes raktáron levő készletek mélyen leszállított árral lesznek kiárusítva.

Olcsó és szép karácsonyi ajándéktárgyakat,

u. m. étkező, fekete kávé és üvegezerveket, aranyórákat, díszárukat, kézimunkákat, színházi látócsövet, antik szalont, vaddisznóbőrt, fehérneműt szerezhet be. Str. Consistoriuului 12. Batthyány-u 23. I. u.

Igaz Sándor

ékezerész, Minorita-palota. — Elsőrangú modern ókszer, arany, ezüstmű, alapozó-ezüst és díszmű olkék nagy raktára. Karácsonyi és ujévi ajándékok legszebb és olcsó beszerzési forrása. Vesz mindennemű ókszer- és aranyáru

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

MOZDONYVEZETŐI állást keres azonnali belépésre jó bizonyítvánnyal bíró egyén. Cím az Aradi Közlöny kiadói-vatalában. 7550

MODERN parkírozásokat vállal Pricha kertész Arad IV., Str. Cornel Leucutiá 52. (Dugonics-ucca 50.) 6684

GÉPESZI ÁLLÁST keres, fűrész, cementgyár, malom, vagy más vállalkozás azonnali belépésre. Cím az Aradi Közlöny kiadói-vatalában. 7851

ÚJSÁGELÁRUSÍTÓKAT felvesz Hirlapiroda Arad, Strada Románului (Zrinyi-ucca) 2. 7361

PERFECT gépiró kisasszony, ki a román és magyar nyelvet tökéletesen bírja, azonnal felvétetik. Cím Banca Centrala Fiókja Arad. 7498

MED. UNIV. fogorvos, intelligens nőt keres kiképzésre. Cím az Aradi Közlöny kiadói-vatalában. 7442

FIN Praktikant, und ein Praktikant deutsch sprechend, sich vorzustellen Schecker & Co. Arad. Csanader Palais. 7443

KERESÜNK perfect gépirónót, aki a könyvelésben és pénztárkezelésben némi jártassággal bír, akik biztosítási szakismerettel rendelkeznek, előnyben részesülnek. Cím az Aradi Közlöny kiadói-vatalában. 7439

JÓL FŐZŐ mindenek szakácsnő fővelőtök Arad, Strada Crisan (Karolina-ucca) 6. ajtó 7. 7440

KÉZIMUNKÁZÓ nők, azsur, toledő és magas hímzéshez külső és belső munkára felvétnék Löw és Bakácsnál Arad, Str. Brajlănu (Weitzer-ucca.) 14177

GÉPLAKATOS és vasesztergályos tanulókat felvesz Juhász gépműhely Arad, Str. Mărășesti 37-39. (Kossuth-ucca 17.) 7433

GÉPIRÓNÓ, aki románul és magyarul diktandóra gépirni tud, ügyvedői irodálat keresetlik. Cím az Aradi Közlöny kiadói-vatalában. 14205

Lakás.

BUTOROZOTT szoba csinos berendezéssel kiadó. Cím Wallinger-irodában Aradon. 14177

Vétel és eladás.

EZÜST és díszárukat, szőnyegeket, antik dolgokat, háztartási cikkeket, fehérneműket, butorokat, bizományba vészek. Arad, Strada Consistoriuului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

FALTSZTA. letelezőrendű mangókat ser lakásokhoz állul köztenyészésre. Hámory gazdaság, Arad, Str. Emineșcu 5. 7550

KÉREKPART veszek, gyártmány és ármegjelölést Székely-fényképezéshez. Arad, Bulev. Regele Ferdinand 11. sz. kőre. 7384

EGY pár patkányfogó kutyát megvétele keresünk. Ajánlatokat faj- és ármegjelöléssel Révész és Havas műtálmá Cermói (U'serm6.) 14206

ELADÓ majdnem új férfi ruha, sötét-szürke közepformetre, Kóhalmi Arad, Bulev. Regele Ferdinand 18. régi 7. 7441

TÉLI KABAT, eladó. Arad, Str. Consistoriuului 17. (Batthyány-ucca 33.) 14171

EBÉDLŐ-CSILLAR eladó Arad, Strada Sft. Gheorghe (Dezso-ucca) 13. 14177

BŐTEGTOLO szék, lánci kerekkel jókárban eladó. Arad, Strada Cusa Voda 40. (Thékóly Imre-ucca) 14117

EGY valódi hosszú porzsakabát eladó. Megtekinthető Arad, Strada General Berthelot (Atzél Péter-ucca) 8. szám, I-es emelet. 4737

FŰRÉSZGÉP üzembépes, 6 HP. eladó. Arad, Strada Mărășesti 53. (Kossuth-ucca 24.) 7434

KARÁCSONYI OCCASIO! Prima új bor 8 lejtéri literenként! Beszereszhet Hegyaljai vendéglő, villanyos állomásnál. 7445

BŐRKALAP 160 lej, Pan-bársony és file kalap olcsón Poschnál, Arad. 7421

ELADÓ két szekrény, ágyak, székek, asztal. Arad, Strada E. Ghibă Birta 30. (Varjassy József-ucca 20.) 7414

EGY szódavizgyártó gép teljes felszereléssel, 450 darab üveggel eladó. Mumanđan Petru Macea (Mácsa) házszám 11. 7376

MÉNESI hegyi borok kicsinyben Arad, Strada Tudor Vladimirescu 9. (Dobó-ucca.) 7194

HÉT HETES faltiszta spitz-kutyák eladók. Klug, Murásel (Zsigmondháza) 60a) a malom mögött. 7427

MAI beszerzési áron alól vehet vásznat, schifont, szövétet Poschnál Arad. 7420

BUTOR RAKTÁROMBÁN ebédök. hálószobák, valamint kárpitos árú olcsó áron kaphatók. Wiegenfeld Arad, Str. Emineșcu (Deák Ferenc-u.) 40a) 13585

ANTIK BUTOROK, modern és régi festmények, perzsaszőnyegek, műtárgyak, antik üveg és porcellán tárgyak állandó vétele és eladása. Vidéki meghívásra kiutazunk. Ajánlatok a tárgyak és árak megjelölésével Szépművészeti Szalon Arad Ortutay-palota címre küldendők. 13573

KLASSZIKUS Regénytár, Jóka! összes műveit, Lexikont vásárol Knieszer papírkereskedő Arad, Strada Vladimirescu (Dobó-ucca) 1. 13565

ZSIRSERTÉSEK (fiatal mangolica) egyenként is eladók. Arad, Strada Emineșcu 5. (Deák Ferenc-ucca.) 7359

VESZÉK könyveket magas árral. Ajánlom 110.000 kötetes kölcsönkönyvtáramat. Krausz Paulina, színház-épület. 5426

KÉZIMUNKÁHOZ legszebb előrajzolásokat Ernest kézimunka üzletében Aradon, színház mögött készíthetők. 6929

KÉPESKÖNYVEK, mesekönyvek olcsón kaphatók KNIESZER papírkereskedésében Arad, Strada Vladimirescu (Dobó-ucca) 1. 7206

EBÉDLŐ perzsa és kis perzsák megblásból olcsón eladók. Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria. 7347

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szírnaszőnyegeket, egész gyűjteményeket a legmagasabb árral vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Elíz-palota.) 14895

VESZÉK könyvtárakat, hangjegyeket, béli gyűjteményeket, festményeket és begedüket a legmagasabb árral. Kertel Izsó könyvkereskedése, 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár Arad. Telefon 335. 13629

HASZNALT ÓLOM megvétele keresetlik. Bővebbet a kiadóban. 7442

Üzletek.

CURTICI közösgben régebben nagy vendéglőnek használt helyiségek üzleti, esetleg vendéglői célokra kiadó. Bővebbet: Hámory gazdaság, Arad, Str. Emineșcu 5. szám. 7148

FŐTÉR közelében egy jóforgalmu cipészműhely berendezéssel eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadói-vatalában. 7402

Ingatlan.

ARADHATÁR közelében 16 hold föld rajta levő épülettel eladó. Cím Polónyi János, Arad-Uj. 7386

Különféle.

JÖLMENŐ reszelővágó üzletre 60, vagy 100.000 lejtel társ kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadói-vatalában. 7409

ASSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható állandó vörö-és szabászati tanfolyam Arad, Strada Emineșcu (Deák Ferenc-ucca) 40a) udvari feljáró, II. em. 7397

FARKAS KUTYA elveszett, Lola névre hallgat. Megtaláló, vagy nyomra vezető 400 lej jutalmat kap. Cím Ioan Taraz Arad, Strada Brajlănu (Weitzer János-ucca) 12. 14200

Legkedvesebb, legolcsóbb
karácsonyi ajándék
egy dohoz finom szappan.
Gyönyörtelenadjustált szappanok három egy dobozban. Pazar illatu kölni vizek
Dr. Földes és Hehs

Karácsonyi ajándékok brilliáns, arany és ezüstkárgyak nagy választékban és elismert olcsó árral mellett
Löwinger S. Tere
ókszerészeknél, Timișoara Cetate Str. Solderer (Erdő-ucca) 5. Hunyadikastály közelében. 250

MECHANICAL
"AURORA"
Mechanical Szövődés és Gépnagyár, Arad.
Gyártmányai:
Iskolafonal
Selyemfényű kötőpamut
Gépcérna
Alsószálcérna
Csillagcérna
minden számban és színben.
Vezérképvisolet és gyári lerakat:
Maxim SCHAUER Miksa
norinbergi és rövidáru nagykereskedő cégénél, Arad, Bul. Regele Maria No. 9. Uj Neuman-ház. 14205

Mezőgazdák Kereskedelmi R.-T., Arad
(Gazdasági Egyesület)
Nemesített vetőmag,
mák, az összes gazdasági, konyhakerti és virágmagvak fajtiszta
elita minőségben.
14811

Női fehérneműek ajuros himzett és csipkések, báli combinék, M. Fischer fehérnemű üzletében Arad, Str. Braharisnyák, divatos férfi soknik, **dus választékban.** M. Fischer fehérnemű üzletében Arad, Str. Bra-tianu 2. (Weitzer-u.) Minorita palota

Gyudaszép csillogó **Karácsonyi díszek** mesés választékban szerezhetők be **Mercedesnél,** Arad, Bulv. Regele Ferdinand (József-főg-uj) 6. Viszonteladók: karácsonyi díszek. Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépen, Kiadótulajdonos: Aradi nyomdaiállás